

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Zhodnocení pravidel hospodaření v rámci územně členěných statutárních měst

Evaluation of Financial Management Rules within the Territorially Divided Statutory Cities

Student:

Bc. Tereza Chřibková

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Tereza Chřibková**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Zhodnocení pravidel hospodaření v rámci územně členěných statutárních měst**
Evaluation of Financial Management Rules within the Territorially Divided Statutory Cities

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Pravidla hospodaření statutárních měst
 3. Analýza pravidel a hospodaření územně členěných statutárních měst
 4. Zhodnocení pravidel financování městských částí a městských obvodů statutárních měst
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. Praha: Libri, 2004. 407 s. ISBN 80-7277-289-9.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
ROSEN, Harvey S. and Ted GAYER. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010. ISBN 978-0-07-126788-5.
SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Wolters Kluwer, 2016. 180 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

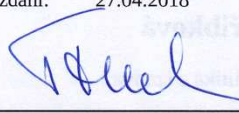
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

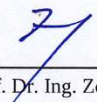
Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, č. 2 a č. 3 jsem převzala beze změny. Veškeré použité informační zdroje a literární prameny, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Ostravě dne 27. 4. 2018

.....
Tereza Chřibková

Obsah

1 ÚVOD	5
2 PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST	7
2. 1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	8
2. 1. 1 ZÁKLADNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY – OBCE.....	8
2. 2 STATUTÁRNÍ MĚSTA	10
2. 2. 1 Historie statutárních měst.....	11
2. 2. 2 Statuty měst	13
2. 2. 3 Působnost statutární měst	14
2. 2. 4 Působnost městských obvodů/městských částí	15
2. 2. 5 Orgány statutárních měst.....	15
2. 2. 6 Orgány městských obvodů/městských částí statutárních měst	17
2. 3 HOSPODAŘENÍ OBCÍ A STATUTÁRNÍCH MĚST.....	18
2. 3. 1 Územní rozpočet	18
2. 3. 2 Rozpočtový proces	19
2. 3. 3 Příjmy a výdaje rozpočtů.....	20
3 ANALÝZA PRAVIDEL A HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST	25
3. 1 Statutární město Opava	26
3. 2 Statutární město Pardubice.....	28
3. 3 Statutární město Ústí nad Labem	30
3. 4 Statutární město Liberec.....	33
3. 5 Statutární město Plzeň.....	35
3. 6 Statutární město Ostrava	38
3. 7 Statutární město Brno.....	40
4 ZHODNOCENÍ PRAVIDEL FINANCOVÁNÍ MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ A MĚSTSKÝCH OBVODŮ STATUTÁRNÍCH MĚST	44
4. 1 SROVNÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST	44

4. 2 PRAVIDLA POSKYTOVÁNÍ ZDROJŮ MĚSTSKÝM OBVODŮ/MĚSTSKÝM ČÁSTEM Z ROZPOČTU STATUTÁRNÍCH MĚST	48
4. 3 STRUKTURA ZDROJŮ HOSPODAŘENÍ MĚSTSKÝCH OBVODŮ/MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST	51
4. 4 VLASTNÍ PŘÍJMY ROZPOČTŮ MĚSTSKÝCH OBVODŮ/MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ	54
5 ZÁVĚR.....	57
SEZAM POUŽITÉ LITERATURY	59
SEZNAM ZKRATEK.....	62
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Diplomová práce je zaměřena na hospodaření specifické skupiny obcí – na hospodaření statutárních měst.

Statutární město je zvláštní typ obce. Zvláštnost tkví zejména v možnosti statutárních měst členit své území na menší, samosprávné územní celky reprezentovány městskými částmi nebo městskými obvody. V České republice je celkem 25 statutárních měst a Praha, která má specifické postavení a řídí se zvláštním zákonem. Z celkového počtu 25 statutárních měst se územně člení právě 7 statutárních měst. U vnitřně členěných statutárních měst tak vzniká dvoustupňová soustava správy. Vnitřní poměry územně členěných statutárních měst jsou upraveny v tzv. statutu města, který má podobu obecně závazné vyhlášky a představuje tak základní organizační předpis města.

Cílem diplomové práce je zhodnocení pravidel financování a identifikace vztahů mezi městskými obvody/městskými částmi a statutárním městem v územně členěných statutárních městech.

V územních rozpočtech obvykle bývají alternativním zdrojem financování daňové příjmy, případně přijaté transfery. V souvislosti s tímto faktem je vyslovena hypotéza, která ověřuje platnost tvrzení, že v rámci hospodaření územně členěných statutárních měst představují hlavní zdroj financování městských obvodů/městských částí právě daňové příjmy nebo přijaté transfery.

Diplomová práce je rozdělena do 5 kapitol. První kapitolou je úvod a poslední kapitolou je závěr. Druhá kapitola se zabývá teoretickým vymezením souvislostí sledované problematiky. Druhá kapitola pojednává o pravidlech hospodaření statutárních měst, kdy jsou statutární města zasazena do kontextu územní samosprávy v České republice. Dále je uvedena historie statutárních měst, význam statutů, působnost orgánů statutárních měst a potažmo orgánů městských obvodů/městských částí. Další část druhé kapitoly je věnována vymezení hospodaření obcí a statutárních měst. Třetí kapitola je zaměřena na analýzu pravidel a hospodaření územně členěných statutárních měst. Nejprve jsou uvedeny základní charakteristiky územně členěných statutárních měst. Následně je provedena analýza hospodaření jednotlivých územně členěných statutárních měst a jejich městských

obvodů/městských částí v roce 2016. Obsahem čtvrté kapitoly je zhodnocení pravidel financování městských částí a městských obvodů statutárních měst.

K dosažení a objasnění vytyčeného cíle a ověření platnosti hypotézy je použita metoda komparace a deskripce. Metoda deskripce je využita v teoretické části diplomové práce. Metodou komparace jsou srovnány rozpočty územně členěných statutárních měst a rozpočty městských obvodů/městských částí. V praktické části práce je použita metoda horizontální a vertikální analýzy. Pro sumarizaci zjištěných výsledků je využita syntéza.

K vypracování diplomové práce byla použita odborná literatura, legislativní zdroje, internetové zdroje, především z oficiálních internetových stránek statutárních měst. Údaje o hospodaření statutárních měst, které jsou v diplomové práci použity, pocházejí ze závěrečných účtů. Seznam použité literatury je uveden v závěru práce.

2 PRAVIDLA HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍCH MĚST

Veřejná správa

Veřejná správa je chápána jako správa veřejných záležitostí v rámci společnosti organizované do podoby státu. Jedná se o výkon veřejné moci na území daného státu. Rozdílnost oproti pojmu soukromá správa je chápán v motivaci veřejným zájmem. V České republice je veřejná správa vykonávaná státem a územně samosprávnými celky.

Dle Exnera se „za správu jako takovou považuje v nejobecnější rovině jakákoli záměrná činnost, sledující naplnění určitého zájmu toho, kdo správu vykonává. Pokud jde o veřejnou správu, narážíme zde na problém definování veřejného zájmu, který je nutno v demokratických systémech důrazně odlišit od zájmů vykonavatelů správních funkcí, tj. orgánů veřejné moci“ (2004, s. 43).

Obvykle se pro pojem veřejná správa uvádění dvě různá pojetí:

- organizační pojetí,
- funkční pojetí.

Dle organizačního pojetí chápe Peková „veřejnou správu jako souhrn různých orgánů a institucí. Orgány státní správy vykonávají veřejnou správu přímo, ostatní – například decentralizované státní orgány a orgány územní samosprávy – odvozeně“ (2011, s. 34).

Funkční pojetí je definováno jako „souhrn záměrných činností orgánů a institucí a úkolů zabezpečovaných na jednotlivých vládních úrovních, tzn. na úrovni státu i územní samosprávy. Jde o správu veřejných záležitostí, a to ve veřejném zájmu. Ústava a zákony specifikují preventivní a represivní stránku těchto činností“ (Peková, 2011, s. 35).

Veřejná správa se v České republice dělí na státní správu a samosprávu.

Státní správa je vykonavatelem státní moci a je vykonávána ústředními orgány státu, reprezentovanými vládou a ministerstvy. Dále jinými ústředními orgány státní správy, jejichž činnost je úzce specializovaná a vymezena zvláštním zákonem a jinými územními orgány státní správy se speciální působností, reprezentovanými krajskými úřady, finančními úřady, katastrálními úřady atp.

Samospráva je vykonávána samosprávnými subjekty. Diference pojmů státní správa a samospráva je v rozdělení moci, která správu vykonává. Samospráva nevykonává státní moc. Samospráva se dělí na územní samosprávu a zájmovou samosprávu. Územní samospráva je vykonávaná územně samosprávnými celky. Zájmová samospráva je reprezentována samosprávnými organizacemi, které se zakládají na individuálním členství.

2. 1 Územní samospráva

Územní samospráva je součástí veřejné správy a je vymezena Ústavou České republiky.

Definice územní samosprávy se dle různých autorů liší, Peková (2011) chápe územní samosprávu jako formu veřejné vlády a veřejné správy na území menším, než je stát, na základě zákonem stanovené působnosti a ekonomických podmínek. Územní samospráva je prováděna určitou rozhodovací autonomií, zpravidla i právem vydávat, v rámci příslušné legislativy, podzákonné předpisy. Taktéž Harvey, Rosen a Gayer (2010) spatřují decentralizovanou správu v mnohem efektivnější než správu centrální.

Exner (2004) definuje územní samosprávu jako společenství občanů, sdílejících vymezené společné území, kterému je státem přiznaná právní subjektivita korporálního charakteru a umožněna ekonomická existence k tomu, aby v území vykonával veřejnou správu přinejmenším částečně vlastním jménem a na vlastní účet.

V České republice je územní samospráva vykonávána územně samosprávnými celky. Struktura územní samosprávy v ČR je dvouúrovňová. Členění České republiky na základní a vyšší územní celky je zakotveno v Ústavě. Obec je definována jako základní územní samosprávný celek a kraj jako vyšší územní samosprávný celek. Rozdělení obcí a krajů na nižší a vyšší územní samosprávné celky však nereflektuje pravidlo nadřízenosti a podřízenosti. Každý územní samosprávný celek má svou samostatnou působnost, do které jiný územní celek nezasahuje. Zvláštní postavení, respektive model správy mají statutární města, která mohou své území vnitřně členit na městské části nebo městské obvody, které jsou samosprávné. U vnitřně členěných statutárních měst tedy dochází k dekoncentraci samostatné působnosti na městské obvody/městské části (dále jen MO/MČ).

2. 1. 1 Základní územní samosprávné celky – obce

Obecní samospráva je vymezena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Zákon definuje obec jako základní společenství občanů na územním celku, který je

vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, disponuje vlastním majetkem, spravuje své záležitosti samostatně a v právních vztazích vystupuje svým jménem a na vlastní odpovědnost. Obec, jakožto základní územní samosprávný celek je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, jehož reprezentantem je kraj.

Dle Pekové je obec vymezena třemi základními znaky:

- *územím,*
- *občany – kteří se na řízení obce mohou podílet nepřímo, prostřednictvím volených zástupců a přímo členstvím v různých komisích nebo aktivní účasti na veřejných schůzích obce, zasedáních zastupitelstev atp.,*
- *samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce (2011, s. 341).*

Dle rozsahu výkonu státní správy rozlišujeme dva typy obcí. Jedná se o obce se základním rozsahem přenesené působnosti a obce se širším rozsahem přenesené působnosti. Do skupiny obce se základním rozsahem přenesené působnosti řadíme všechny obce. Obce s širším rozsahem jsou obce s pověřeným obecním úřadem, označovány jako obce II. typu a obce s rozšířenou působností, označovány jako obce III. typu. Jedná se o obce, které vykonávají státní správu také pro obce spadající do jejich správního obvodu. Počet obcí dle rozsahu výkonu státní správy je zaznamenán v tabulce č. 2. 1.

Tab. 2. 1. Typy obcí dle rozsahu výkonu státní správy, stav k 31. 12. 2016

Typ obce dle rozsahu výkonu státní správy	Počet obcí
obce se základním rozsahem	6 258
obce s pověřeným obecním úřadem	205
obce s rozšířenou působností	393

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Obec může nést označení město, městys, případně statutární město. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů rozeznává následující typy obcí:

- obec – základní územní společenství občanů,
- město – obec, která má alespoň 3 000 obyvatel,
- městys – dříve historický typ obce. V současné době je obec městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny,
- statutární město – může být územně členěno a správě města je organizována dle městské vyhlášky,

- Praha – postavení hlavního města upravuje zvláštní zákon.

Vznik statutárního města není podmíněn kritériem počtu obyvatel, jako to je tomu například u měst, kdy se obec stává městem, pokud má alespoň 3 000 obyvatel. Specifikem statutárních měst, respektive jejich zvláštní postavení shledáváme v tom, že mohou členit své území na městské obvody či městské části. V tabulce č. 2. 2. jsou zaznamenány typy obcí dle zákona o obcích a jejich počet v ČR.

Tab. 2. 2. Typy obcí dle zákona o obcích, stav k 31. 12. 2016

Typ obce	Počet obcí
Obec	6 258
Město	604
Městys	223
Statutární město	25

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

2. 2 Statutární města

Jako statutární město je označováno město, které uvádí zákon o obcích, územně členěná statutární města mají správu organizovanou dle městské vyhlášky, která bývá označována jako Statut města. Jde o typ obecně závazné vyhlášky, ve které jsou upraveny vnitřní poměry města.

Exner uvádí, že „označení statutární město je historicky právní pojem, který do poloviny dvacátého století indikoval zvláštní postavení některých měst, pokud jde o nadstandardní výkon místní správy a jiný typ podřízenosti vůči státu, aniž by to mělo, co společného s jejich vnitřním uspořádáním. Vznik vnitřního členění statutárních měst je spojen až s obdobím nahrazování samosprávy hierarchicky dekoncentrovaným výkonem státní moci prostřednictvím národních výborů po druhé světové válce. Teprve reforma územní samosprávy zahájena v roce 1990 tyto dva právní okruhy pojmově spojila tak, že podle současné právní úpravy jsou to právě a pouze tzv. statutární města, u kterých může dojít k vnitřní dekoncentraci samosprávných působností na menší územní společenství, reprezentováno orgány městských obvodů a městských částí“ (2004, s. 63).

V České republice je celkem 25 statutárních měst a Praha, která má specifické postavení a řídí se zákonem č. 131/2001 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Výčet statutárních měst je uveden v zákoně o obcích. Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Písek, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek,

Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov. Problematika statutárních měst je upravena v samostatné hlavě zákona.

2. 2. 1 Historie statutárních měst

Statutární města do roku 1918

Právní institut statutárních měst na našem území vznikl v době zavádění ústavnosti po roce 1848. Jednalo se o zvláštní skupinu obcí, určených v historických zemích provizorním obecním zákonem. V roce 1850 byla města Praha, Brno, Olomouc, Liberec a Opava vybavena vlastními zákonnými úpravami – statuty, upravující jejich postavení a působnost. Říšský obecní zákon předpokládal, že mimo již určená města mohou o statut žádat také další města. Do vzniku Československa se mezi statutární města řadily Praha, Liberec, Brno, Jihlava, Olomouc, Znojmo, Uherské Hradiště, Kroměříž, Opava a Frýdek. (Exner, 2004)

Statutární města do roku 1938

V období Československé republiky význam obecní samosprávy poklesl díky neúspěšně řešeným problémům a také díky legislativním a administrativním zásahům státu do působnosti obcí. Říšské obecní zřízení neznalo územní členění statutárních měst na městské části, či městské obvody v podobě, jak je známe dnes. Jistou příbuznost k institutu městských částí s vlastními orgány můžeme hledat v pojmu osada, který byl definován v obecních zřízeních českých zemí. Osady byly prostorově oddělené části obce a tvořily samostatně hospodařící celek. Náznak novodobého vývoje územně členěných statutárních měst lze poprvé zaznamenat v letech 1919–1920, kdy došlo ze zákona ke sloučení některých sousedních obcí s Prahou, Brnem a Olomoucí. (Exner, 2004)

Statutární města v období 1939–1945

Jak popisuje Exner *„počátkem roku 1939 sílily na centrální úrovni hlasy volající po rozpuštění obecních zastupitelstev a jejich nahrazení správními komisemi. Sudetské obce včetně formálně statutárních měst Liberec a Opava bylo po okleštění Československa mnichovskou dohodou přímo podřízeny říšskému právnímu řádu. S okupací českých zemí a nastolením protektorátu pokračovala likvidace samosprávy. V obcích s německou menšinou a ve statutárních městech byla zastupitelstva rozpuštěna a nahrazena německými vládními komisaři. V roce 1940 byla dána ministerstvu vnitra pravomoc slučovat a rozdělovat obce a přenášet působnost okresních*

úřadů na jiné orgány. V roce 1941 došlo ke zrušení osad jako útvarů územní samosprávy. Od roku 1944 vykonávali pravomoc obecních orgánů ve všech obcích nad 3000 obyvatel úředníci jmenovaní Zemským úřadem a ve statutárních městech ministrem vnitra“ (2004, s. 69).

Statutární města v období 1945–1990

V roce 1945 byl prezidentem podepsán dekret č. 121/1945 Sb., kterým došlo k potvrzení zvláštního postavení statutárních měst. V porovnání se stavem před druhou světovou válkou došlo k rozšíření počtu statutárních měst. Statut města byl přiznán Praze, Liberci, Plzni, Brnu, Olomouci, Opavě a Ostravě. Zmíněný dekret rovněž provedl další administrativní připojení některých sousedních obcí ke statutárním městům. Pro další vývoj bylo rozhodující zrušení zemského uspořádání a nahrazení krajským uspořádáním, kdy v roce 1949 vzniklo třináct krajů nazvaných podle sídelních měst. Tímto aktem došlo k zániku institutu statutárních měst. Čímž došlo k 1. 7. 1949 k degradaci Opavy na okresní město řízené místním národním výborem. V roce 1954 vznikl nový zákon, který stanovil, že v sídelních městech jednotlivých krajů mohou obvodní národní výbory vytvořit krajský národní výbor. Činnost národních výborů však byla podřízena vládě. Následně v zákoně č. 69/1967 Sb., o národních výborech se znovu objevuje náznak autonomie městských národních výborů. Města, která se členila na městské obvody s obvodními národními výbory byla uvedena v zákoně z roku 1967. Jednalo se o Brno, Ostravu a Plzeň. Ačkoliv se následující města vyznačovala dvoustupňovou správou, jako statutární města se neoznačovala. (Exner, 2004)

V následujícím období nedošlo k žádné změně týkající se statutárních měst. Jak již bylo zmíněno, ze statutárních měst se na nějakou dobu stala města krajská, s výjimkou Opavy. Další výrazné změny v oblasti územní samosprávy, které vedly k opětovnému vzniku institutu statutárních měst, přišly až po listopadových událostech roku 1989.

Statutární města od 1990 až po současnost

Po událostech roku 1989 došlo k zásadním změnám společensko-politického systému. V roce 1990 byl přijat zákon č. 367 Sb. Zákon České národní rady o obcích, zákon č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze a zákon č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, které obnovily obecní zřízení a zároveň institut statutárních měst. Statutárním městem se stalo 13 měst, která měla právo uspořádat své vnitřní poměry závaznou vyhláškou a mohla se členit na městské části nebo městské obvody. S účinností od 12. 11. 2000 vešel v platnost zákon

č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Nový zákon rozšířil počet statutárních, titul statutární město byl nově přidělen Kladnu, Jihlavě a Mostu. V tabulce č. 2. 3. je zaznamenán vývoj počtu statutárních měst od roku 1990 Zákon o obcích byl v následujících letech několikrát novelizován viz tabulka č. 2. 3.

Tab. č. 2. 3. Vývoj počtu statutárních měst v letech 1990–2012

Vznik SM	Počet SM	Statutární města	Legislativa
1990	13	České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov	367/1990 Sb.
2000	16	+ Kladno, Jihlava, Most	128/2000 Sb.
2003	19	+ Teplice, Karviná, Mladá Boleslav	313/2002 Sb.
2006	23	+ Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek- Místek	234/2006 Sb.
2012	25	+ Jablonec nad Nisou, Prostějov	72/2012 Sb.

Zdroj: Zákon č. 367/1990 Sb., zákon č. 128/2000 Sb., zákon č. 313/2002 Sb., zákon č. 234/2006 Sb., zákon č. 72/2012 Sb. Vlastní zpracování.

2. 2. 2 Statuty měst

Územně členěná statutární města mají povinnost vydávat statut města, který upravuje vnitřní poměry vnitřně členěných statutárních měst a představuje základní organizační předpis. Statut statutárního města má podobu obecně závazné vyhlášky. Ve statutu města je uvedeno vnitřní členění města, výčet městských obvodů/městských částí. Statut města též stanoví vztahy mezi městem a MO/MČ a obsah dekoncentrace pravomocí a působnosti příslušejících městu a MO/MČ. MO/MČ nevystupují jako právnické osoby, nemají právní subjektivitu, nejsou veřejnoprávními korporacemi, jsou vymezeny jako organizační jednotky. Z uvedeného vztahu vyplývá, že působnost MO/MČ je vztažena k působnosti statutárního města jako takového. MO/MČ mohou jednat jménem města pouze v záležitostech svěřených zákonem nebo statutem města.

Dle Exnera jsou „statuty, kterými se MO/MČ fakticky ustavují, konstruovány jako podzákonné, na základě zákonného zmocnění vydané právní předpisy, jimiž je určen rozsah

pravomocí a působností orgánů města a orgánů MO/MČ. Jde tedy o jakousi územní redistribuci souhrnu pravomocí, působností a vztahů stanovených zákonem, kterou město provede vlastním rozhodnutím organizačního charakteru“ (2004, s. 181).

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v § 130 uvádí výčet náležitostí, nejedná se však o taxativní výčet, které stanoví statut města:

- výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území,
- pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti,
- vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí,
- zdroje peněžních příjmů městských obvodů a městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti,
- způsob projednání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a městských částech,
- způsob projednání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi,
- majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv,
- rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky,
- další záležitosti, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.

2. 2. 3 Působnost statutární měst

Statutární města a potažmo jejich MO/MČ vykonávají v rámci svého území samostatnou a přenesenou působnost. Statutární města spravují své záležitosti prostřednictvím svých orgánů. Samostatná působnost je vykonávána v rámci záležitostí, o kterých může město samostatně rozhodovat. Zákon o obcích v § 35 uvádí, že obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o

uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

V rámci přenesené působnosti vykonávají orgány obce, respektive statutárních měst státní správu, která je vymezena zákonem o obcích. Orgány města vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům s rozšířenou působností.

2. 2. 4 Působnost městských obvodů/městských částí

MO/MČ jednájí jménem statutárního města v záležitostech, které jim jsou svěřeny zákonem o obcích a statutem města. Z platné legislativy vyplývá, že MO/MČ nenáleží výkon samostatné působnosti, mohou se však podílet na výkonu samostatné působnosti města. V § 131 a 133 zákona o obcích je taxativní výčet náležitostí, které statutární město, v rozsahu samostatné působnosti, může svěřit MO/MČ. Jedná se především o následující náležitosti:

- schvalování programu rozvoje MO/MČ,
- rozhodování o právních jednáních uvedených v § 133,
- zřizování trvalých a dočasných fondů MO/MČ,
- výkon funkce zaměstnavatele pro zaměstnance zařazené do úřadu MO/MČ nebo organizační složky MO/MČ.

Co se týče vymezení přenesené působnosti MO/MČ je v § 139, odst. 2 uvedeno, že orgány MO/MČ vykonávají přenesenou působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají orgány obcí.

2. 2. 5 Orgány statutárních měst

Jak již bylo zmíněno, působnost statutárních měst je upravena zákonem o obcích, problematice statutárních měst je věnována Hlava VIII. Nicméně řada náležitostí není ve zvláštní hlavě zákona, vztahující se ke statutárním městům, upravena a řídí se obecnými ustanoveními. V § 146 je uvedeno následovně: „*Nestanoví-li tato hlava zákona výslovně jinak, platí pro statutární města, jejich městské obvody a městské části ustanovení ostatních hlav zákona.*“ Správa statutárního města je v kompetenci orgánů statutárního města. Dle § 5 zákona o obcích je statutární město samostatně spravováno zastupitelstvem města, dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města.

Zastupitelstvo – jedná se o přímo volený orgán na funkční období 4 let. Počet členů zastupitelstva je závislý na velikosti územního obvodu města a počtu obyvatel viz tabulka č. 2. 4. Pro přijetí rozhodnutí zastupitelstva platí princip nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Zastupitelstvo se schází dle potřeby, obvykle jedenkrát měsíčně, minimálně však jedenkrát za 3 měsíce. Jednání zastupitelstva svolává primátor města a jsou veřejně přístupná. Do kompetencí zastupitelstva statutárního města patří zejména schvalování programu rozvoje města, schvalování rozpočtu, závěrečného účtu a účetní závěrky, hospodaření s majetkem města, zřizování a ustanovení orgánů města atp.

Tab. 2. 4. Počet členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500	5–15
500–3 000	7–15
3 000–10 000	11–25
10 000–50 000	15–35
50 000–150 000	25–45
nad 150 000	35–55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Vlastní zpracování.

Rada města – jedná se o výkonný orgán v samostatné působnosti, který se při své činnosti zodpovídá zastupitelstvu obce. V přenesené působnosti jedná pouze stanoví-li tak zákon. V čele rady statutárního města stojí primátor, náměstci primátora a ostatní členové rady. K zasedání se rada schází dle potřeby, na rozdíl od jednání zastupitelstva jsou jednání rady obce neveřejná. Usnesení jsou schválena v případě, že pro přijetí usnesení hlasuje nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Počet členů rady se neodvíjí od počtu obyvatel, případně velikosti území, nýbrž od počtu členů zastupitelstva. Zákon o obcích uvádí, že počet členů zastupitelstva musí být lichý a musí činit nejméně 5 a maximálně 11 členů. Zároveň je vymezeno, že počet členů rady nesmí přesáhnout jednu třetinu členů zastupitelstva. Taktéž platí, že rada obce nemůže vznikat v obcích, kde zastupitelstvo čítá méně než 15 členů. V kompetenci rady statutárního města je příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, vydávání nařízení, zabezpečení hospodaření dle schváleného rozpočtu, prování rozpočtová opatření dle rozsahu stanoveného zastupitelstvem atp.

Primátor – osoba, která stojí v čele magistrátu a reprezentuje město navenek, je představitelem statutárního města. Primátor je volen ze členů zastupitelstva a zastupitelstvu je odpovědný ze své činnosti. Primátor je členem Rady města. Primátor plní úkoly stanovené

zákonem, plní úkoly zaměstnavatele, uděluje pokyny starostům MO/MČ, zodpovídá za informovanost veřejnosti o činnosti města atp.

Magistrát – v čele magistrátu stojí primátor města. Magistrát tvoří primátor, náměstek/náměstci primátora, tajemník magistrátu a další zaměstnanci zařazení do magistrátu. Magistrát se člení na odbory, které zřizuje Rada města.

Zvláštní orgány města – zvláštní orgány pro výkon přenesené působnosti zřizuje primátor statutárního města. Ve statutárních městech se povinně zřizuje funkce tajemníka magistrátu. Jedná se o zaměstnance města, kterého jmenuje a odvolává primátor se souhlasem ředitele krajského úřadu.

2. 2. 6 Orgány městských obvodů/městských částí statutárních měst

Správní orgány MO/MČ jsou podobné jako orgány statutárních měst, jejich kompetence a rozsah samostatné působnosti je však menší než v případě statutárních měst a je vymezen ve statutu města. § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů definuje orgány územně členěných statutárních měst. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu. Dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městské části, dalšími orgány městské části jsou rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části. Působnosti orgánů MO/MČ se vztahuje pouze na území vymezené statutem.

Zastupitelstvo MO/MČ – přímo volený orgán občany s trvalým pobytem na území MO/MČ. Pravomoci zastupitelstva jsou vymezeny statutem a zákonem o obcích.

Rada MO/MČ – jedná se o výkonný orgán MO/MČ ve věcech samostatné působnosti. Výkon přenesené působnosti Radě MO/MČ svěřen není. Obdobně jako v případě Rady statutárního města, jsou jednání Rady MO/MČ neveřejná.

Starosta MO/MČ – stojí v čele obecního úřadu a je volen zastupitelstvem MO/MČ, kterému je ze své funkce taktéž odpovědný. Plní úkoly stanovené zákonem o obcích a jinými předpisy. Svolává a řídí jednání zastupitelstva a Rady MO/MČ. V době své nepřítomnosti je zastoupen místostarostou MO/MČ.

Úřad MO/MČ – tvoří jej starosta, místostarosta/místostarostové, tajemník a další zaměstnanci města zařazení do úřadu MO/MČ.

2. 3 Hospodaření obcí a statutárních měst

Pro hospodaření statutárních měst, potažmo jejich MO/MČ platí obdobná pravidla, jako pro hospodaření jakéhokoliv jiného územního celku. Při svém hospodaření se statutární města řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Vlastní rozpočet zpravidla sestavuje jak město, tak jednotlivé MO/MČ, existují však vazby mezi rozpočty.

2. 3. 1 Územní rozpočet

Územní rozpočty představují součást soustavy veřejných rozpočtů, respektive rozpočty obcí, krajů, dobrovolných svazků obcí a rozpočty Regionálních rad regionu soudržnosti a jsou tvořeny, rozdělovány a používány stejně jako ostatní veřejné rozpočty. Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, je rozpočet územního samosprávného celku finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti samosprávného celku. V diplomové práci bude pozornost zaměřena na rozpočty obcí.

Peková definuje územní rozpočet jako *„decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence“* (2011, s. 214).

Dle další definice je územní rozpočet *„nástrojem realizace koncepce municipální, resp. regionální politiky na úrovni územní samosprávy, je nástrojem realizace volebních programů. Je důležitým nástrojem prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru, je nástrojem řízení organizace v lokálním a regionálním veřejném sektoru“* (Peková, 2011, s. 214)

Územní rozpočty plní důležité funkce pro efektivní využití veřejných prostředků. Dle Pekové (2011) se jedná se o následující funkce:

Alokační – jedná se o dominantní funkci na úrovni územní samosprávy. Skrze finanční prostředky alokované v územních rozpočtech se financují různé potřeby v lokálním či v regionálním veřejném sektoru, respektive zabezpečují veřejné statky.

Redistribuční – souvisí s přerozdělováním bohatství. Na úrovni územní samosprávy je tato funkce omezená, zejména ve vztahu k sociálně slabším občanům. Hojněji se využívá na úrovni vyššího stupně samosprávy – skrze přerozdělování finančních prostředků z rozpočtu regionu do rozpočtů obcí.

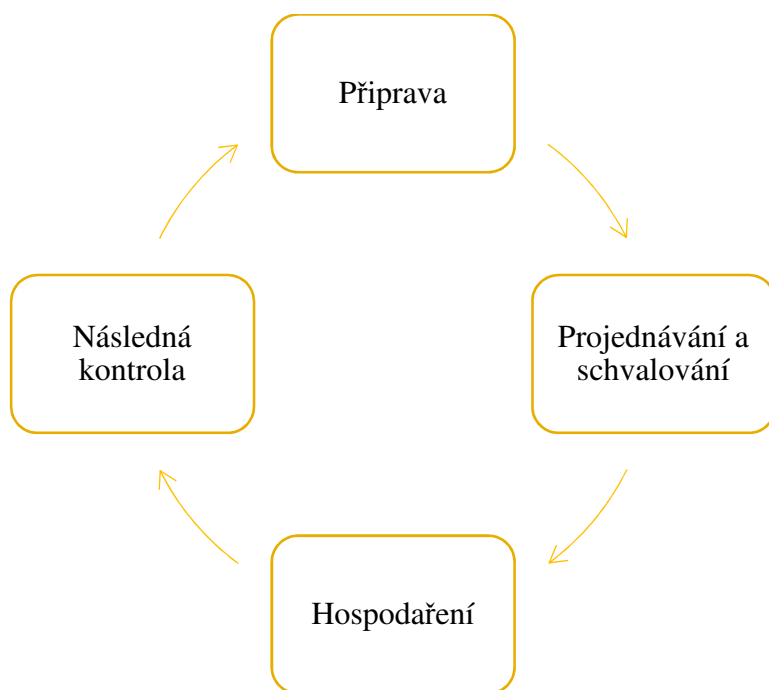
Stabilizační – je spojena s výdajovou stranou rozpočtu. Její využití je na úrovni územní samosprávy taktéž omezeno. U vyspělých zemí ovlivňuje z části růst ekonomického potenciálu daného území – jako příklad je možné uvést budování technické infrastruktury. V praxi bývá stabilizační funkce spojena s regionální politikou.

2. 3. 2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces územně samosprávných celků se řídí a je součástí třetí části zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se souhrn rozhodnutí týkajících se veřejných výdajů a příjmů.

Dle Sedmihradské „rozpočtový proces tvoří čtyři základní fáze: sestavování rozpočtu, projednávání a schvalování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtu a následná kontrola, během které vzniká řada rozpočtových dokumentů“ (2015, s. 37). Rozpočtový cyklus je zachycen v obrázku 2. 1.

Obr. 2. 1. Rozpočtový cyklus

Zdroj: Sedmihradská (2015, s. 37). Vlastní zpracování.

Rozpočtové období je shodné s kalendářním rokem. Rozpočtový proces obvykle trvá 1,5 – 2 roky, kdy souběžně probíhá více rozpočtových cyklů. Před začátkem rozpočtového roku probíhá příprava rozpočtu, jeho projednávání a schvalování. V průběhu rozpočtového roku obec hospodaří na základě schváleného rozpočtu. Následně je schválený rozpočet upravován rozpočtovými opatřeními. Po skončení rozpočtového roku probíhá vyúčtování, příprava a schválení závěrečného účtu a účetní závěrku a přezkum hospodaření.

Rozpočet a rozpočtový proces se řídí tzv. rozpočtovými zásadami, které působí komplexně. Rozpočtové zásady jsou jakési obecně uznávaná aplikační pravidla platná pro veřejné rozpočty. Dle Sedmihradské (2015) rozlišujeme následující rozpočtové zásady:

- zásada každoročního sestavování rozpočtu,
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu,
- zásada úplnosti a jednotnosti,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu,
- zásada hospodárnosti a efektivnosti,
- zásady publicity a srozumitelnosti.

Zásada každoročního sestavování rozpočtu znamená, že rozpočet je každoročně sestavován, projednáván a schvalován. Odhady navržených příjmů a navržených/schválených výdajů musí reálné a pravdivé. Rozpočet by měl být úplný a jednotný, tzn. že rozpočet zahrnuje veškeré finanční operace obce. Rozpočet musí dlouhodobě vyrovnaný. Zásada publicity znamená, že rozpočet je k dispozici široké veřejnosti. Jedná se o předpoklad občanské kontroly (Sedmihradská, 2015).

2. 3. 3 Příjmy a výdaje rozpočtů

Příjmy a výdaje rozpočtů jsou uvedeny v §7 a §9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Příjmy a výdaje rozpočtů je možné třídit z různých hledisek dle platné rozpočtové skladby, která umožňuje systematické, jednotné a přehledné členění položek rozpočtu. Rozpočet územních samosprávných celků je možné rozdělit na dvě části, na běžnou a kapitálovou část. Jinými slovy jde o rozdělení jednoho rozpočtu na dvě části, které se však bilancují samostatně. Pokud obec vykazuje kladné saldo hospodaření v běžné části rozpočtu, je možné přebytek hospodaření převést do kapitálové části rozpočtu a obráceně.

Běžná část rozpočtu představuje bilanci běžných příjmů a výdajů územních rozpočtů. Jde o příjmy a výdaje, které se každoročně opakují, nemusí se však opakovat ve stejném objemu finančních prostředků. Prostředky běžné části rozpočtů je tedy možné plánovat, ačkoliv některé příjmy a výdaje mohou mít nahodilý, neopakující se charakter. Z uvedeného vyplývá, že běžnými příjmy by se měly financovat neinvestiční potřeby skrze běžné výdaje. Je nežádoucí, aby byla běžná část rozpočtu dlouhodobě deficitní. Rozdíl příjmů a výdajů, respektive bilance běžné části rozpočtu může být kladný, záporný nebo nulový, respektive vyrovnaný. Z dlouhodobého hlediska by měla být běžná část rozpočtu přebytková, minimálně vyrovnaná. Dlouhodobý deficit běžné části rozpočtu je nežádoucí a je projevem neefektivnosti. Jak tvrdí Peková „deficit běžné části rozpočtu může reflektovat nezodpovědné hospodaření daného subjektu, ale může být ovlivněna i finanční nedostatečností v důsledku toho, že není koordinována decentralizace kompetencí ve veřejném sektoru s fiskální decentralizací“ (2011, s. 218). Dle charakteru je možné běžné příjmy členit na daňové a nedaňové. Dle původu potom na vlastní příjmy a příjmy z přerozdělovacích procesů, tj. nenávratné transfery a návratné transfery (Peková, 2011). Obecné schéma běžné části rozpočtu je zachyceno níže v tabulce č. 2. 5.

Tab. 2. 5. Obecné schéma běžné části rozpočtu

Příjmy	Výdaje
Daňové	všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.)
svěřené, sdílené daně	veřejný pořádek (policie, hasiči apod.)
místní poplatky	péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.)
správní poplatky	bydlení
Nedaňové	komunální služby
uživatelské poplatky za služby	vzdělání
příjmy z pronájmu majetku	na podnikání
příjmy od vlastních neziskových organizací	ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.)
zisk z podnikání	placené úroky
ostatní	běžné dotace jiným rozpočtům
Přijaté transfery	
běžné (neinvestiční) dotace ze státního rozpočtu	
běžné (neinvestiční) dotace ze státních fondů	
od územních rozpočtů	
ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary apod.)	
Vyrovnanost / deficit / přebytek	

Zdroj: Peková 2011. Vlastní zpracování.

V kapitálové části rozpočtu se bilancují příjmy, vztahujících se k financování investičních potřeb na období několika let, zpravidla se týkají období delšího, než je jeden rozpočtový rok. Kapitálové příjmy územních rozpočtu představují jednorázový typ příjmů, zpravidla se neopakují, obvykle bývají účelově vázány (Peková, 2011). Obecné schéma kapitálové části rozpočtu je zachyceno v tabulce č. 2. 5.

Tab. 2. 6. Obecné schéma kapitálové části rozpočtu

Příjmy	Výdaje
z prodeje majetku	na investice
kapitálové (investiční) přijaté dotace z rozpočtové soustavy	kapitálové dotace jiným rozpočtům
příjmy z investičních úvěrů a půjček apod.	na nákup obligací, akcií
dary na investice	poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky
přebytek běžné části rozpočtu	na krytí deficitu běžné části rozpočtu

Zdroj: Peková 2011. Vlastní zpracování.

Klasifikace příjmů

Dle druhového hlediska třídění rozpočtové sklady, které je použito pro rozpis rozpočtu statutárních měst v další části práce je možné příjmy třídit na:

- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- přijaté transfery.

Daňové příjmy – obvykle se jedná o nevýznamnější kategorii příjmů územních rozpočtů a jsou tvořeny podílem na celostátním, hrubém výnosu daní, poplatky, zejména pak místními a správními poplatky.

Daňové příjmy jsou mezi obce rozdělovány na základě rozpočtového určení daní, podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů (dále RUD). V souvislosti s daňovými příjmy obce rozlišujeme tzv. svěřené a sdílené daně. Svěřené daně jsou takové, jejichž celý výnos plyne do rozpočtu dané obce. Celostátní výnos sdílených daní je potom procentuálně rozdělen do více druhů veřejných rozpočtů. Do rozpočtu obce tedy plyne pouze zákonem stanovený podíl. Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016 je součástí přílohy č. 1.

Do rozpočtů obcí plynou výnosy z následujících daní:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmů právnických osob,
- daň z nemovitých věcí,
- daň z příjmů fyzických osob vybírána srážkou,
- daň z příjmů fyzických osob placená plátcí,
- daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky.

Součástí daňových příjmů jsou též místní a správní poplatky. Správní poplatky jsou stanoveny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Místní poplatky jsou vymezeny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Dle platné legislativy je v pravomoci obce vybírat následující druhy místních poplatků:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Nedaňové příjmy – nepochybně se jedná o nepostradatelnou část příjmů, ačkoliv se jedná o příjmy, které do rozpočtu neplynou na základě legislativy, ale na základě určité aktivity obce, případně subjektů obci podřízené. Jejich výše se zpravidla odvíjí od rozsahu vlastní činnosti obce a velikosti majetku.

Mezi daňové příjmy rozpočtů obcí patří:

- příjmy z pronájmu majetku,
- příjmy z prodeje neinvestičního majetku,
- příjmy z vlastního podnikání,
- příjmy z hospodaření subjektů podřízených obci,

- výnosy z úroku,
- sankční platby,
- přijaté neinvestiční dary.

Kapitálové příjmy – jsou tvořeny především příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Ve vztahu k rozpočtu obce se jedná spíše o doplňkový zdroj příjmů, na celkovém rozpočtu obvykle představují zanedbatelný podíl celkových příjmů.

Přijaté transfery – u rozpočtů územní samosprávy, respektive obcí ve většině případů vlastní příjmy nejsou dostačující pro pokrytí potřebných výdajů. Přijaté transfery běžně představují druhý nejvýznamnější zdroj financování aktivit obcí. Transfery mohou pocházet ze státního rozpočtu, z rozpočtů krajů, z fondů Evropské unie, ze státních fondů a v neposlední řadě z rozpočtů regionálních rad. Dotace mohou být poskytovány jako účelové nebo neúčelové dotace.

Účelové dotace jsou takové, které jsou použity na předem určený účel. Účelové dotace jsou poskytovány na financování investičních nebo neinvestičních potřeb.

Neúčelové dotace nejsou poskytovány na financování konkrétní potřeby, volený orgán územní samosprávy může rozhodnout o použití finančních prostředků. Peková tvrdí, že *„neuvážené, neprofesionální rozhodování volených a výkonných orgánů o používání neúčelových dotací, chybějící nebo malá občanská kontrola může vést k neefektivní alokaci těchto dotací“* (2011, s. 136).

Klasifikace výdajů

Výdaje rozpočtů dle druhového hlediska třídění rozpočtové sklady jsou:

- běžné výdaje,
- kapitálové výdaje.

Běžné výdaje – jedná se o pravidelně se opakující výdaje a je možné je členit na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery a neinvestiční půjčky.

Kapitálové výdaje – *„slouží k financování dlouhodobých, běžných a neopakujících se potřeb, a to investičních, které přesahují jedno rozpočtové období a jsou zpravidla jednorázové“*. (Peková, 2011, s. 280)

3 ANALÝZA PRAVIDEL A HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ ČLENĚNÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST

Předmětem zkoumání následující kapitoly je objasnění pravidel financování a identifikace vztahů mezi MO/MČ a statutárním městem. Cílem následující kapitoly tedy není detailní rozbor hospodaření územně členěných statutárních měst, pro tyto účely by bylo nutné postihnout hospodaření za delší časové období, abychom předešli zkreslení dat v důsledku nahodilých zdrojů rozpočtů v daném roce. Zjištění vazeb mezi MO/MČ je poměrně obtížné, tato problematika se nesleduje oficiálně.

Území statutárních měst je možné členit na MO/MČ s vlastními orgány samosprávy. Z celkového počtu 25 statutárních měst je pouze 7 statutárních měst územně členěno. Zvláštní postavení má Praha, která má statut hlavního města. Městský obvod nebo městská část je z hlediska zákona ekvivalentní pojem, terminologii stanoví zastupitelstvo statutárního města. Na městské části je členěno území Opavy a Brna. Zastupitelstvo Pardubic, Ústí nad Labem, Liberce, Plzně a Ostravy při členění území zvolilo pojmenování městský obvod. Dle zákona o obcích je MO/MČ organizační jednotkou města bez právní subjektivity. Není podmínkou, aby MČ/MO pokrývaly celé území vnitřně členěných statutárních měst. Statutární město Liberec má pouze 1 městský obvod. Statutární město Opava je vnitřně členěno na 8 městských částí, které však nepokrývají celé území.

V tabulce č. 3. 1. jsou zachyceny základní charakteristiky územně členěných statutárních měst, počet obyvatel k 31. 12. 2016, rozloha území města a počet městských obvodů, případně městských částí.

Tab. 3.1. Základní charakteristiky územně členěných statutárních měst, stav k 31. 12. 2016

Město	Počet obyvatel	Rozloha města	Počet MO/MČ
Opava	57 387	90,61 km ²	8
Pardubice	90 044	82,655 km ²	8
Ústí nad Labem	92 984	93,95 km ²	4
Liberec	103 853	106,09 km ²	1
Plzeň	170 548	137,65 km ²	10
Ostrava	291 634	214,24 km ²	23
Brno	377 973	230,22 km ²	29

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

3. 1 Statutární město Opava

Z hlediska počtu obyvatel je statutární město Opava (dále jen SMO) nejmenším územně členěným statutárním městem. Území města se člení na 8 městských částí (Komárov, Milostovice, Malé Hoštice, Podvihov, Suché Lazce, Vlastovičky, Vávrovice, Zlatníky). SMO je specifické tím, že městské části nepokrývají celé území města. Centrální část města se nečlení na městské části a její správa je v kompetenci zastupitelstva magistrátu města. Centrální část města tvoří katastrální území Opava – Město, Opava – Předměstí, Jaktář, Kateřinky u Opavy a Kylešovice. V nečleněné části města žije okolo 88 % obyvatel města. Rozpětí počtu obyvatel městských částí je zhruba 300 – 1 800 obyvatel. Největší městskou částí, co do počtu obyvatel, jsou Malé Hoštice, ve které žije zhruba 1 800 obyvateli. Nejmenší městskou částí jsou Milostovice.

V roce 2016 SMO hospodařilo s rozpočtem o objemu 1 240 978 tis. Kč na straně příjmů a 945 798 tis. Kč na straně výdajů. Daňové příjmy, jakožto nejvýznamnější položka příjmů, dosáhly výše 871 572 tis. Kč. Mezi daňové příjmy SMO patří příjmy ze sdílených daní dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Konkrétně se jedná o podíl na výnosech z daní fyzických osob, placenou poplatníky i plátcí, daně z kapitálových příjmů, daně z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty, pouze u daně z nemovitosti náleží 100 % výnos SMO. Výnos daně z přidané hodnoty v roce 2016 dosáhl 308 011 tis. Kč, což představuje 35 % celkových daňových příjmů. Nedaňové příjmy SMO dosáhli v roce 2016 129 165 tis. Kč, z nich největší podíl mají příjmy z pronájmu bytových, nebytových prostor a pozemků. Celková výše výdajů za rok 2016 byla 945 798 tis. Kč, z toho 857 268 tis. Kč představovaly běžné výdaje a 88 530 tis. Kč kapitálové výdaje. Rozpis příjmů a výdajů SMO a součtu městských částí, dle druhového hlediska třídění rozpočtové skladby, vykázané v roce 2016 je uveden v tabulce č. 3. 2.

Závěrečný účet SMO za rok 2016 neobsahuje rozpočty MČ, závěrečné účty samostatných MČ nejsou dostupné, tudíž členění zdrojů MČ není vyčerpávající. Statut SMO uvádí „*Finanční prostředky pro činnost MČ přiděluje SMO, a to prostřednictvím svého rozpočtu schvalovaného pro příslušný kalendářní rok Zastupitelstvem statutárního města Opavy*“. V příloze číslo 3 Statutu statutárního města Opavy jsou vymezeny zásady rozpočtového hospodaření MČ viz příloha č. 2. Příjmy MČ jsou tvořeny podílem na daňových

příjmech města a vlastními příjmy. Stanovení podílu MČ na daňových příjmech města je poměrně obtížné, vzorce pro výpočet jsou součástí přílohy Statutu SMO.

Tab. 3. 2. Příjmy a výdaje statutárního města Opava a městských částí v roce 2016, (v tisících Kč)

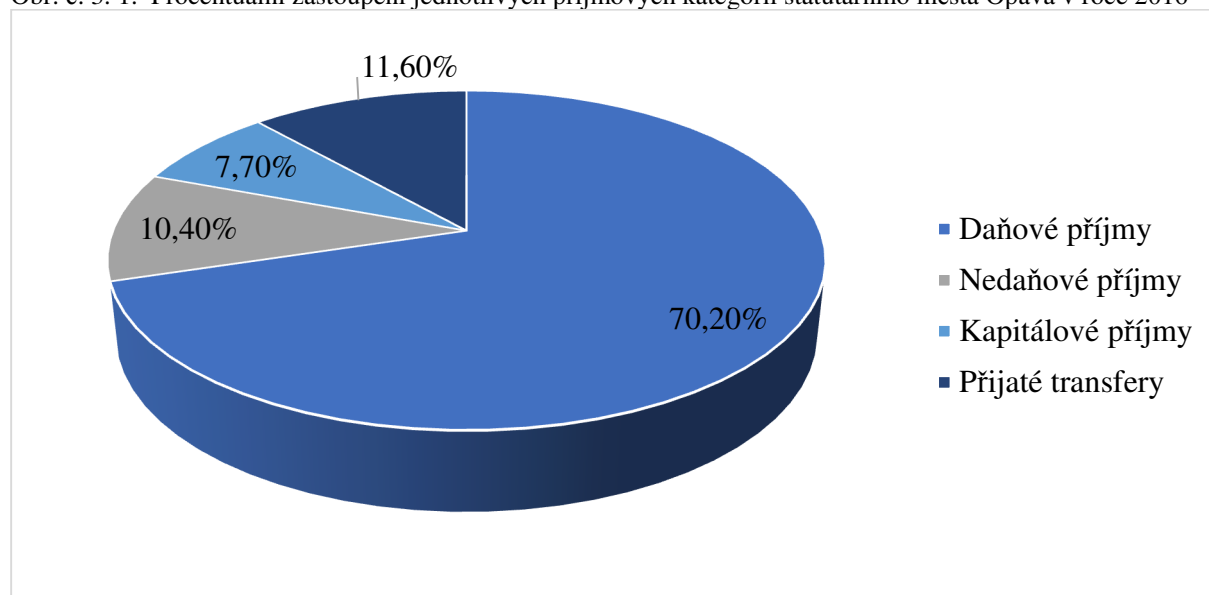
Druh příjmů/výdajů	Statutární město Opava	Městské části
Daňové příjmy	871 572	N
Nedaňové příjmy	129 165	N
Kapitálové příjmy	95 726	N
Přijaté transfery	144 515	N
Příjmy celkem	1 240 978	N
Běžné výdaje	857 268	N
Kapitálové výdaje	88 530	N
Výdaje celkem	945 798	33 627
Saldo	295 180	N

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Opava za rok 2016. Vlastní zpracování.

N=hodnoty nezjištěny

Daňové příjmy jsou největším zdrojem příjmů rozpočtu statutárního města, tvoří 70,20 % celkový příjmů. Přijaté transfery se na celkových příjmech podílejí 11,60 %, nedaňové příjmy tvoří 10,40 % celkových příjmů. Kapitálové příjmy, které jsou zastoupeny příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku tvoří 7,70 % celkových příjmů. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií na celkových příjmech SMO je zaznamenán v obr. 3. 1.

Obr. č. 3. 1. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Opava v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Opava za rok 2016. Vlastní zpracování.

3. 2 Statutární město Pardubice

Statutární město Pardubice (dále jen SMP) je územně členěno na 8 městských obvodů (MO I, MO II, MO III, MO IV, MO V, MO VI, MO VII, MO VIII). Z hlediska rozlohy jsou Pardubice druhým nejmenším statutárním městem. Členění města je poměrně rovnoměrné dle dvou typových skupin, v rozmezí 10 000 – 20 000 obyvatel (4 MO – I, II, III, V) a méně než 10 000 (4 MO – IV, VI, VII, VIII). Největším MO je Pardubice I, kde žije cca 23 % z celkového počtu obyvatel města. Nejmenším MO je Pardubice VIII, ve kterém žije bezmála 300 obyvatel.

Hospodaření SMP skončilo v roce 2016 kladným saldem hospodaření ve výši 97 721 tis. Kč. Kladné saldo hospodaření je vyjádřením skutečnosti, že výdaje uskutečněny v daném roce byly nižší než příjmy finančních prostředků. Přebytečné finanční prostředky byly použity na financování investičních projektů a krytí deficitu rozpočtu z minulých let. Daňové příjmy SMP dosáhly v roce 2016 1 435 922 tis. Kč. Nedaňové příjmy SMP byly vykázány ve výši 294 467 tis. Kč. V této kategorii jsou započteny příjmy města a zároveň příjmy Sociálních fondů. Kapitálové příjmy byly v roce 2016 ve výši 70 617 tis. Kč. Přijaté transfery ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, státních fondů, mezinárodních institucí a rady regionu soudržnosti Severovýchod činily 183 073 tis. Kč. Na objem výdajů SMP v daném roce mají podstatný vliv rozvojové možnosti města a rozsah poskytovaných služeb. Celkové výdaje města v roce 2016 činily 1 886 362 tis. Kč, z čehož největší objem výdajů směřuje do oblasti dopravy, výkonu samosprávy, komunálních služeb a školství. Zmíněné výdajové oblasti představují zhruba dvě třetiny celkových výdajů. Kapitálové výdaje v celkové výši 300 447 tis. Kč směřovaly především na rekonstrukci a výstavbu komunikací, sportovních areálů, budov školských zařízení, bytů a nebytových prostor. Rozpis příjmů a výdajů SMO a součtu městských částí je uveden v tabulce č. 3. 3.

Hospodaření osmi MO SMP bylo v roce 2016 taktéž přebytkové. Saldo rozpočtů MO vykázané ve sledovaném roce dosáhlo výše 17 405 ti. Kč. Město postupuje svým obvodům podíl na dani z nemovitých věcí, dani z přidané hodnoty, dani z příjmů FO a PO s výjimkou daně z příjmů PO, kdy poplatníkem daně je město. Jednotlivé MO se na výnosů daní podílejí uvedeným procentem, které je stanoveno ve statutu města. Specifikem je, že MO poskytují transfer do rozpočtu města z výběru místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Nedaňové příjmy dosáhly ve sledovaném roce 5 181 tis. Kč, přijaté transfery 5 888 tis. Kč. Výdajová část rozpočtu MO je v

rozsahu působnosti zastupitelstva obvodu, v roce 2016 činily celkové výdaje 229 473 tis. Kč. Běžné výdaje činily 165 291 tis. Kč, kapitálové výdaje 64 182 tis. Kč. Při porovnání rozpočtu SMP a součtu MO lze konstatovat, že struktura výdajů MO kopíruje strukturu výdajů města.

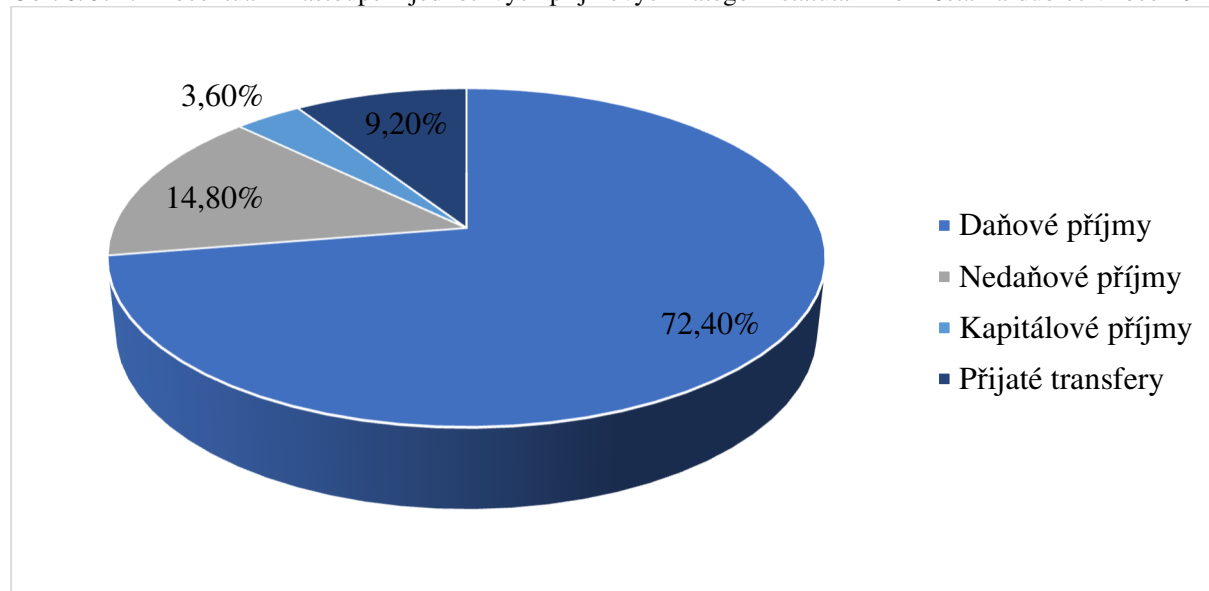
Tab. 3. 3. Příjmy a výdaje statutárního města Pardubice a městských obvodů v roce 2016, (v tisících Kč)

Druh příjmů/výdajů	Statutární město Pardubice	Městské obvody
Daňové příjmy	1 435 922	235 769
Nedaňové příjmy	294 467	5 181
Kapitálové příjmy	70 617	40
Přijaté transfery	183 078	5 888
Příjmy celkem	1 984 083	246 878
Běžné výdaje	1 585 915	165 291
Kapitálové výdaje	300 447	64 182
Výdaje celkem	1 886 362	229 473
Saldo	97 721	17 405

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Pardubice za rok 2016. Vlastní zpracování.

Dle struktury příjmů SMP je patrné, že největší objem finančních prostředků představují daňové příjmy viz obr. č. 3. 2. Největší podíl na daňových příjmech má daň z přidané hodnoty, která představuje cca 28 % celkových daňových příjmů. Část výnosu z DPH je přidělován MO. Nedaňové příjmy tvoří 14,80 % celkových příjmů, přijaté transfery 9,20 %. Nejmenší položku tvoří kapitálové příjmy, které jsou zastoupeny 3,60 %

Obr. č. 3. 2. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Pardubice v roce 2016

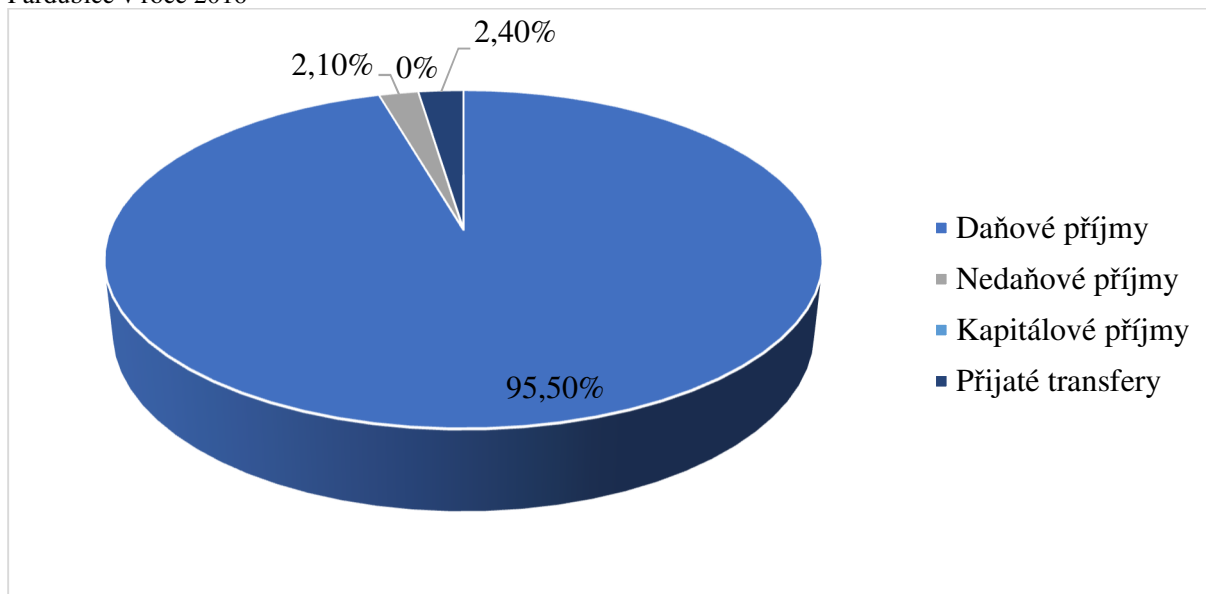

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Pardubice za rok 2016. Vlastní zpracování.

Taktéž u MO jsou hlavní složkou příjmů daňové příjmy, které tvoří 95,5 % celkových příjmů viz obr. č. 3. 3. Tato skutečnost je dána tím, že město postupuje MO podíl ze všech

sdílených daní. Přijaté transfery se na celkových příjmech podílejí 2,40 %, nedaňové příjmy 2,10 %. Kapitálové příjmy v rozpočtech MO vůbec nefigurují.

Obr. č. 3. 3. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií městských obvodů statutárního města Pardubice v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Pardubice za rok 2016. Vlastní zpracování.

3. 3 Statutární město Ústí nad Labem

Statutární město Ústí nad Labem je 8. největším městem České republiky. Území statutárního města Ústí nad Labem (dále jen SMÚ) je členěno na 4 městské obvody (Město, Neštětice, Severní Terasa a Střekov). Z hlediska počtu obyvatel je SMÚ poměrně rovnoměrně členěno, rozpětí počtu obyvatel v městských obvodech je cca 14 000 – 35 000. Největším městských obvodem, ať rozlohou či počtem obyvatel, je MO Ústí nad Labem město, na jehož území žije 35 186 obyvatel. Z hlediska počtu obyvatel je nejmenším obvodem Střekov se zhruba 14 000 obyvateli.

Hospodaření SMÚ bylo přebytkové, město vykázalo kladné saldo hospodaření ve výši 378 832 tis. Kč, taktéž hospodaření MO bylo přebytkové. SMÚ hospodařilo s rozpočtem o objemu 1 911 551 tis. Kč na straně příjmů a 1 532 719 tis. Kč na straně výdajů. Rozpis příjmů a výdajů SMÚ a součtu MO zaznamenává tabulka č. 3. 4.

MO hospodařily v roce 2016 s rozpočtem ve výši 194 291 tis. Kč na straně příjmů a 187 727 tis. Kč na straně výdajů. Bylo vykázáno kladné saldo hospodaření, ve výši 6 564 tis. Kč. Zdroje peněžních příjmů MO a druhy výdajů jsou vymezeny v hlavě IV,

článku 20 Statutu statutárního města Ústí nad Labem. Jedná se o dotace, příjmy z hospodaření se svěřeným majetkem a z fondů městských obvodů, příjmy z prodeje majetku města, kdy 20 % příjmů náleží oprávněnému MO a 80 % náleží městu. Dále pak příjmy z vlastní hospodářské činnosti, výnosy z místních poplatků a přijaté peněžní dary a příspěvky. Daňové příjmy MO tvoří správní poplatky, poplatky ze psů a poplatky za užívání veřejného prostranství. Největším podílem je zastoupen poplatek ze psů. Nejvýznamnějším příjmem MO jsou dotace, za rok 2016 byly MO poskytnuty dotace ve výši 185 424 tis. Kč. Celkové výdaje MO za rok 2016 dosáhly výše 187 726 tis. Kč, kdy 94 % výdajů představují běžné výdaje a pouhých 6 % kapitálové výdaje.

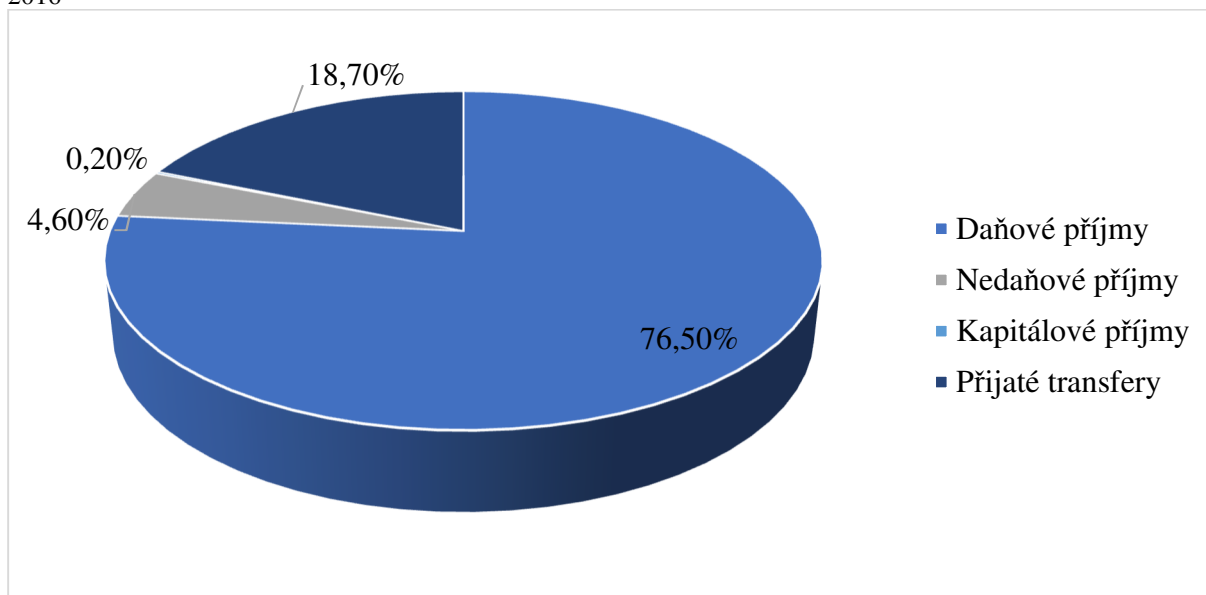
Tab. 3. 4. Příjmy a výdaje statutárního města Ústí nad Labem a městských obvodů v roce 2016, (v tisících Kč)

Druh příjmů/výdajů	Statutární město Ústí nad Labem	Městské obvody
Daňové příjmy	1 462 387	6 420
Nedaňové příjmy	87 207	2 297
Kapitálové příjmy	4 492	149
Přijaté transfery	357 465	185 425
Příjmy celkem	1 911 551	194 291
Běžné výdaje	1 458 508	176 399
Kapitálové výdaje	74 211	11 328
Výdaje celkem	1 532 719	187 727
Saldo	378 832	6 564

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Ústí nad Labem za rok 2016. Vlastní zpracování.

Procentuální zastoupení příjmových kategorií se u statutárního města a MO výrazně liší, viz obr. č. 3. 4. a obr. č. 3. 5. Hlavním zdrojem příjmů města jsou daňové příjmy, které se na celkových příjmech podílejí téměř 77 %. Necelých 19 % tvoří přijaté transfery a jsou druhou největší příjmovou kategorií. Nedaňové příjmy se na celkových příjmech v roce 2016 podílely 4,60 %.

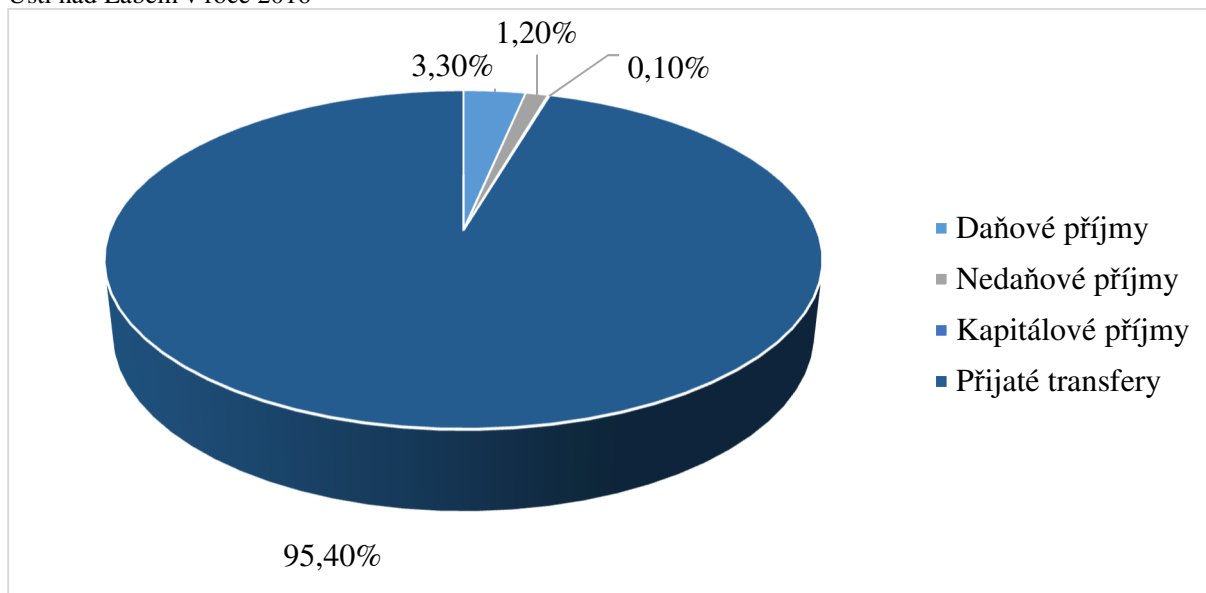
Obr. č. 3. 4. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Ústí nad Labem v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Ústí nad Labem za rok 2016. Vlastní zpracování.

V případě rozdělení příjmů MO, tvořily v roce 2016 největší část přijaté transfery, které se podílely na celkových příjmech 95,40 %. Podíl ostatních příjmových kategorií na celkových příjmech je zanedbatelný, pohybuje se v řádech jednotek procent. Daňové příjmy MO tvořily pouhé 3,30 %, příjmy MO jsou pouze místní a správní poplatky. Nedaňové příjmy tvoří 1,20 % celkových příjmů a kapitálové příjmy jsou téměř nulové.

Obr. č. 3. 5. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií městských obvodů statutárního města Ústí nad Labem v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Ústí nad Labem za rok 2016. Vlastní zpracování.

3. 4 Statutární město Liberec

Liberec je statutárním městem ležícím na severu Čech. Statutární město Liberec (dále jen SML) má téměř 104 tis. obyvatel a je pátým největším městem v ČR a čtvrtým největším, územně členěným statutárním městem. SML je specifické tím, že území města je rozčleněno pouze na jeden městský obvod Liberec – Vratislavice nad Nisou, ve kterém žije okolo 8 tis. obyvatel, což představuje zhruba 8 % obyvatel celého statutárního města. Nečleněná část města je v kompetenci orgánů města.

Hospodaření SML skončilo v roce 2016 přebytkem, saldo rozpočtu bylo vykázáno ve výši 266 780 tis. Kč. Rozpis příjmů a výdajů je zachycen v tabulce č. 3. 5. Daňové příjmy byly vykázány ve výši 1 612 974 tis. Kč. Mezi nejdůležitější zdroje daňových příjmů trvale patří daň z přidané hodnoty, daň z příjmů PO a daň z příjmů fyzických osob. Nedaňové příjmy dosáhly výše 270 761 tis. Kč, kdy nejdůležitější oblastí nedaňových příjmů jsou příjmy z poskytování služeb a výrobků. Kapitálové příjmy představují pouze zanedbatelný podíl celkových příjmů SML, v roce 2016 dosáhly výše 31 649 tis. Kč. Přijaté transfery do rozpočtu města plynou skrze státní rozpočet, rozpočet kraje, rozpočet Regionální rady regionu soudržnosti a v neposlední řadě z rozpočtu Evropské unie, v roce 2016 v celkové výši 231 246 tis. Kč. Výdajová část rozpočtu dosáhla ve sledovaném roce 1 879 850 tis. Kč, z čehož podstatnou část, konkrétně 1 734 507 tis. Kč představovaly běžné výdaje a 145 343 kapitálové výdaje.

MO – Vratislavice nad Nisou hospodařil ve sledovaném roce s příjmy v celkové výši 102 965 tis. Kč. Městskému obvodu je postoupen podíl na daňových výnosech města, konkrétně podíl na dani z nemovitosti, dani z přidané hodnoty, dani z příjmu FO a PO. Výpočet podílů na rozpočtových daních je dle statutu města násoben koeficientem a přepočten dle počtu obyvatel, dle odpovídajícího výkonu přenesené státní správy, dle počtu žáků, eventuálně dle jiného kritéria vyplývajícího z kompetentního předpisu. Přijaté transfery činily v roce 2016 pouze 919 tis. Kč. Celkové výdaje městského obvodu činily 113 128 tis. Kč, z čehož představovaly běžné výdaje 71 460 tis. Kč a 41 668 tis. Kč. Kapitálové výdaje.

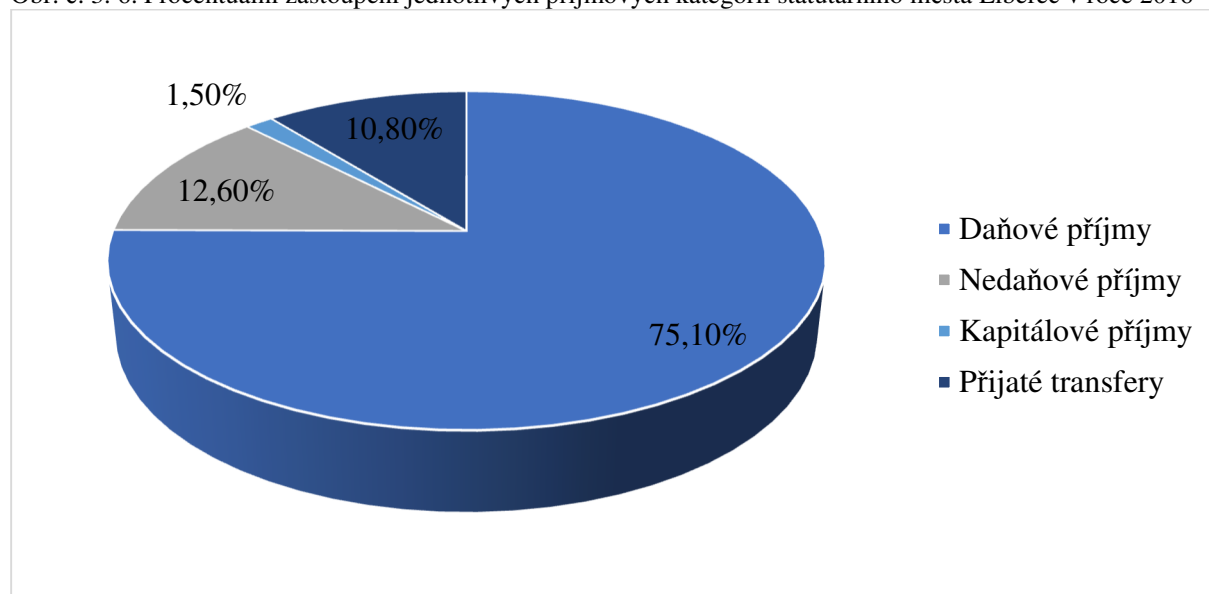
Tab. 3. 5. Příjmy a výdaj statutárního města Liberec a městského obvodu v roce 2016, (v tisících Kč)

Druh příjmu/výdajů	Statutární město Liberec	Městský obvod
Daňové příjmy	1 612 974	95 885
Nedaňové příjmy	270 761	6 114
Kapitálové příjmy	31 649	47
Přijaté transfery	231 246	919
Příjmy celkem	2 146 630	102 965
Běžné výdaje	1 734 507	71 460
Kapitálové výdaje	145 343	41 668
Výdaje celkem	1 879 850	113 128
Saldo	266 780	10 163

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Liberec za rok 2016. Vlastní zpracování.

Nejzásadnějším typem příjmu SML je podíl sdílených daní vybíraných státem, daňové příjmy tvoří 75,10 % celkových příjmů. Podíl nedaňových příjmů na celkových příjmech v roce 2016 představoval 12,60 %, přijaté transfery představovali 10,80 % a kapitálové příjmy tvořily 1,50 %. Procentuální zastoupení jednotlivých druhů příjmů na celkových příjmech je zaznamenán v obr. č. 3. 6.

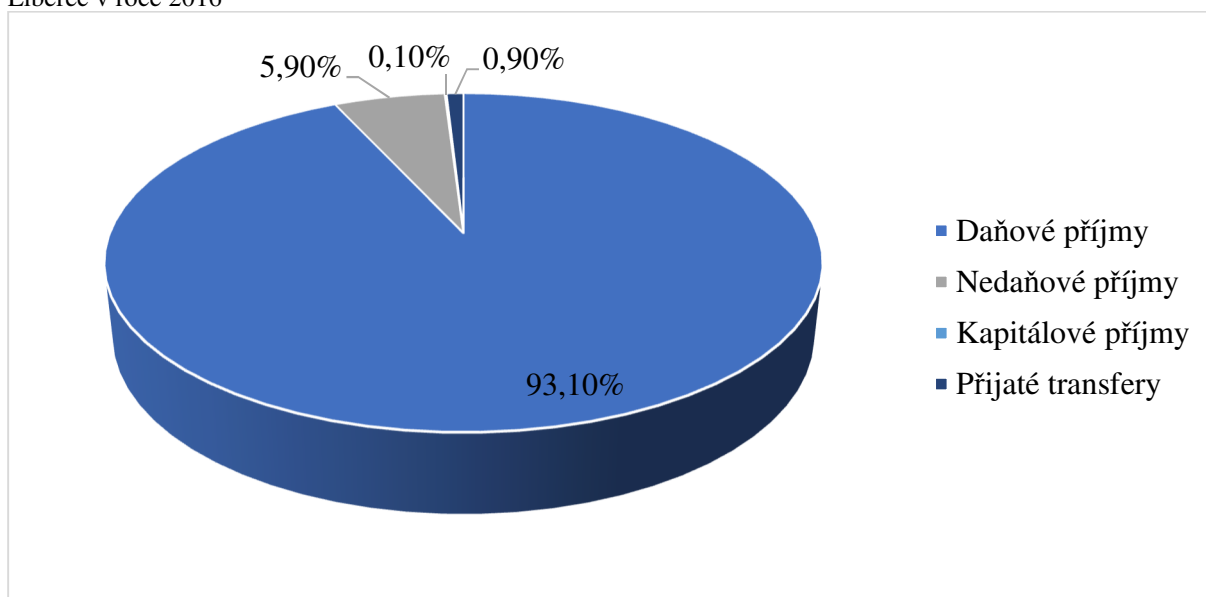
Obr. č. 3. 6. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Liberec v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Liberec za rok 2016. Vlastní zpracování.

Obdobně jako v případě SML jsou nejzásadnějším typem příjmu městského obvodu Vratislavice nad Nisou daňové příjmy, které tvoří 93,10 % celkových příjmů. Procentuální zastoupení ostatních příjmových kategorií na celkových příjmech není příliš výrazné viz obr. 3. 7.

Obr. č. 3. 7. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií městského obvodu statutárního města Liberec v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Liberec za rok 2016. Vlastní zpracování.

3. 5 Statutární město Plzeň

Statutární město Plzeň (dále jen SMPL) je čtvrtým největším městem v České republice, na jehož území žije téměř 170 tis. obyvatel. Území města se člení na 10 městských obvodů (Plzeň 1, Plzeň 2 – Slovany, Plzeň 3, Plzeň 4, Plzeň 5 - Křimice, Plzeň 6 - Litice, Plzeň 7 - Radčice, Plzeň 8 - Černice, Plzeň 9 - Malesice, Plzeň 10 – Lhota). Rozpětí počtu obyvatel v jednotlivých městských obvodech je cca 1 000 – 50 000 obyvatel. Nejmenším MO je Plzeň 10 – Lhota, největším MO je Plzeň 1, kde žije přes 50 tis. obyvatel, což představuje zhruba 30 % obyvatel celého statutárního města. Dle kritéria počtu obyvatel lze MO rozdělit do dvou velikostních skupin. První skupina v rozsahu cca 25 000 – 50 000 obyvatel, do které můžeme zařadit 4 obvody (MO Plzeň 1 – Plzeň 4). Druhá skupina do 2 000 obyvatel, do které lze zařadit 6 MO.

Hospodaření roku 2016 bylo přebytkové. SMPL hospodařilo s celkovým objemem 6 314 894 tis. Kč na straně příjmů a 5 081 401 tis. Kč na straně výdajů. Rozpis příjmů a výdajů je zaznamenán v tabulce 3. 6. Příjmy z cizích daní (DPH, DPPO, DPFO) dosáhly výše 3 694,6 tis. Kč, příjmy z poplatků 264,5 tis. Kč. Kapitálové příjmy za SMPL byly vykázány ve výši 925 851 tis. Kč, jedná se o příjmy z prodeje majetku, které město vykazuje v členění na příjmy z prodeje pozemku, příjmy z prodeje domů, příjmy z prodeje bytových a nebytových jednotek a ostatní příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. Výdajová strana rozpočtu činila

celkem 5 081 401 tis. Kč, z čehož běžné výdaje byly zastoupeny částkou 4 146 751 tis. Kč, kapitálové výdaje 934 830 tis. Kč.

Příjmy a výdaje městských obvodů byly vykázány ve výši 108 066 tis. Kč, respektive 568 228 tis. Kč. Daňové příjmy a přijaté transfery byly v roce 2016 poměrně rovnoměrně zastoupeny. Daňové příjmy dosahovaly výše 29 848 tis. Kč. Z celkového objemu příjmů z cizích daní bylo v rámci financování převedeno do rozpočtu MO 407,1 mil. Kč. Daňovým příjmem jsou též příjmy z poplatků v celkové výši 29,8 mil. Kč. Nedaňové příjmy MO byly vykázány ve výši 47 627 tis. Kč, kdy hlavní složku cca 80 % tvoří příjmy z pronájmu majetku. Běžné výdaje MO dosáhly v roce 2016 509 889 tis. Kč, kapitálové výdaje 58 339 tis. Kč. Zhruba 85 % běžných výdajů představují výdaje na činnost úřadu spojené s výkonem státní správy, samosprávy a výdaje na provoz a údržbu budov úřadů.

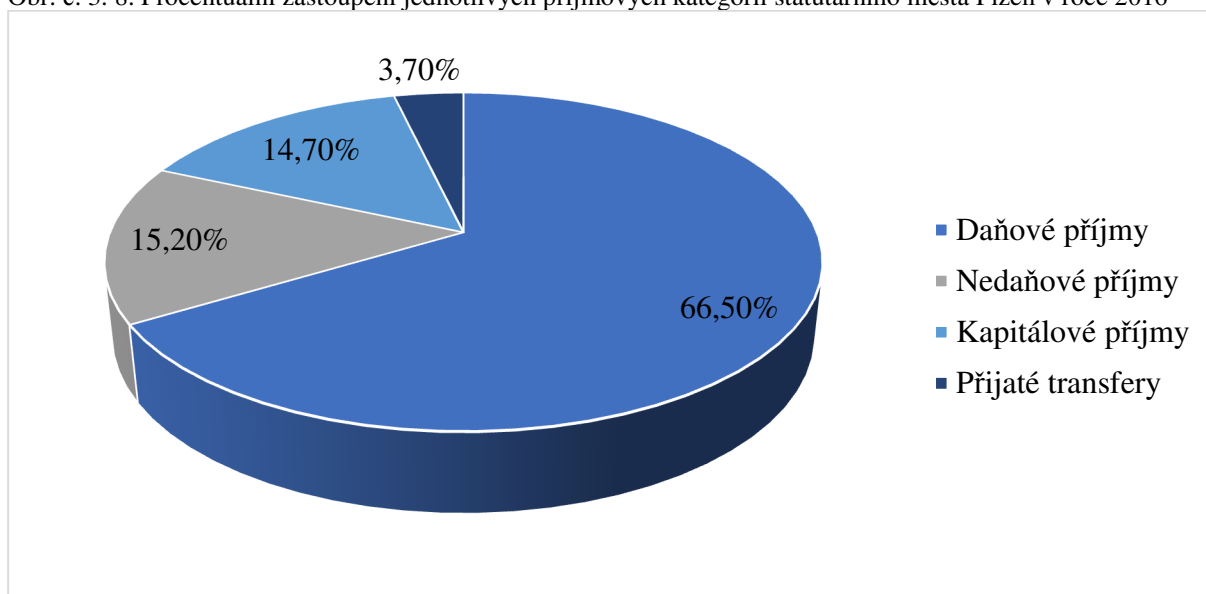
Tab. 3. 6. Rozpis příjmů a výdajů statutárního města Plzeň a městských obvodů v roce 2016, (v tisících Kč)

Druh příjmu/výdajů	Statutární město Plzeň	Městské obvody
Daňové příjmy	4 199 479	29 848
Nedaňové příjmy	958 266	47 627
Kapitálové příjmy	925 851	1 334
Přijaté transfery	231 298	29 257
Příjmy celkem	6 314 894	108 066
Běžné výdaje	4 146 571	509 889
Kapitálové výdaje	934 830	58 339
Výdaje celkem	5 081 401	568 228
Saldo	1 233 493	-460 162

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Plzeň za rok 2016. Vlastní zpracování.

Nejpodstatnějším typem příjmů města jsou daňové příjmy, představují téměř 67 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy se na celkových příjmech podílejí 15,20 %, kapitálové příjmy tvoří 14,70 %. Vlastní příjmy tvoří bezmála 97 % celkových příjmů města. Podíl přijatých transferů byl v roce 2016 pouze 3,70 %.

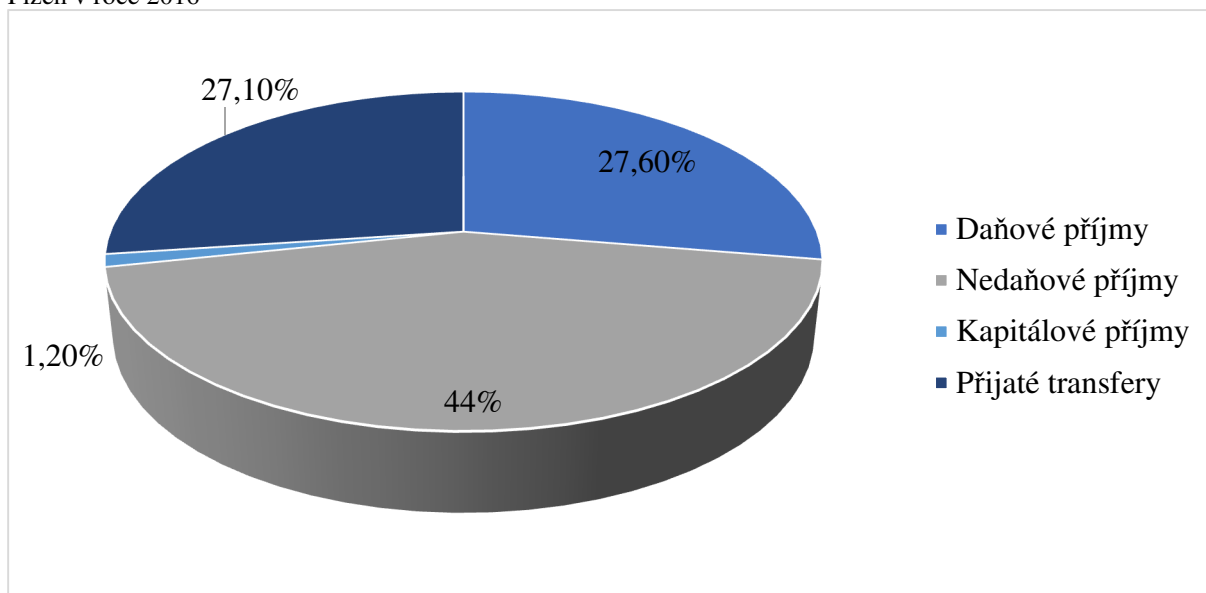
Obr. č. 3. 8. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Plzeň v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Plzeň za rok 2016. Vlastní zpracování.

V případě rozdělení příjmů MO tvořily největší část nedaňové příjmy, které se podílely na celkových příjmech MO 44 %. Podíl daňových příjmů a přijatých transferu je téměř stejnoměrný, tvoří 27,60 % a 27,10 %. Podíl kapitálových příjmů je zanedbatelný, pouze 1,20 % celkových příjmů.

Obr. č. 3. 9. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií městských obvodů statutárního města Plzeň v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Plzeň za rok 2016. Vlastní zpracování.

3. 6 Statutární město Ostrava

Ostrava je třetím největším městem České republiky. Ať už z hlediska počtu obyvatel, nebo rozlohou katastrálního území je statutární město Ostrava (dále jen SMOV) druhým největším územně členěným statutárním městem. Území města Ostravy se člení na 23 městských obvodů (Moravská Ostrava a Přívoz, Slezská Ostrava, Ostrava – Jih, Poruba, Nová Bělá, Vítkovice, Stará Bělá, Pustkovec, Mariánské Hory a Hulváky, Petřkovice, Lhotka, Hošťálkovice, Nová Ves, Proskovice, Michálkovice, Radvanice a Bartovice, Krásné Pole, Martinov, Polanka nad Odrou, Hrabová, Svinov, Třebovice, Plesná). Počet obyvatel a velikost jednotlivých městských obvodů se výrazně liší. Při rozdělení SMO do velikostních tříd MO dle počtu obyvatel se pohybujeme v rozmezí 700 - 106 000 obyvatel. Nejlidnatějším MO je Ostrava – Jih, kde žije 106 315 obyvatel, což představuje 35 % celkového počtu obyvatel SMO. Poruba a Moravská Ostrava a Přívoz jsou druhým a třetím nejlidnatějším MO, kde žije 66 337, respektive 39 192 obyvatel. V další velikostní kategorii cca 10 000 – 20 000 jsou dva MO (Mariánské Hory a Hulváky a MO Slezská Ostrava). V 17 MO žije méně než 10 000 obyvatel. Nejmenším městským obvodem je Nová Ves se 713 obyvateli.

Rozpočet SMOV je tvořen rozpočtem města a rozpočty 23 městských obvodů, z čehož vyplývá závislost mezi rozpočtem města a dílčími rozpočty MO. Zdroje rozpočtů MO jsou vymezeny ve statutu města, výčet však není úplný. Ve članku 10, odstavci 19 statutu SMOV je uveden výčet příjmů MO, které SMOV postupuje svým MO. Mezi daňové příjmy, které statutární město postupuje svým MO patří výnos z místních poplatků a výnos z daně z nemovitosti. Výjimku z místních poplatků tvoří poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a dále pak poplatek z ubytovací kapacity, kdy jsou tyto výnosy výnosem města, ne MO. Mezi nedaňové příjmy MO patří příjmy z vlastní hospodářské činnosti obvodu, z hospodářské činnosti příspěvkových organizací zřízených obvodem, příjmy z pronájmu majetku, z úroků atp. Kapitálové příjmy potom představují příjmy z prodeje dlouhodobého majetku. V rámci přijatých transferů MO dostávají investiční a neinvestiční transfery, a to ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, a především z rozpočtu SMO.

V roce 2016 SMOV hospodařilo s rozpočtem o objemu 9 811 417 tis. Kč na straně příjmů a 8 327 932 tis. Kč na straně výdajů, viz tabulka 3. 7. SMOV vykázalo v roce 2016 kladné saldo rozpočtu ve výši 1 653 485 tis. Kč. Nejzásadnější položku tvoří daňové příjmy,

v roce 2016 ve výši 7 053 173 tis. Kč. Daňové příjmy města nejsou účelově vázány, město s příjmy může nakládat dle svého uvážení.

Příjmy a výdaje MO byly vykázány ve výši 2 840 174 tis. Kč, respektive 2 563 508 tis. Kč. Celkem 231 400 tis. Kč tvoří výnos daně z nemovitosti nacházejících se na území MO. Nedaňové příjmy v roce 2016 byly vykázány ve výši 933 019 tis. Kč. Nejzásadnějšími příjmy MO jsou přijaté transfery, které můžeme rozdělit na transfery ze státního rozpočtu a transfery z rozpočtu města. Daňové příjmy jsou pravidelným zdrojem rozpočtu, z uvedených dat je evidentní, že daňové příjmy tvoří rozhodující příjmovou část rozpočtu statutárního města Ostravy, zatímco u MO tvoří rozhodující příjmovou část rozpočtu přijaté transfery.

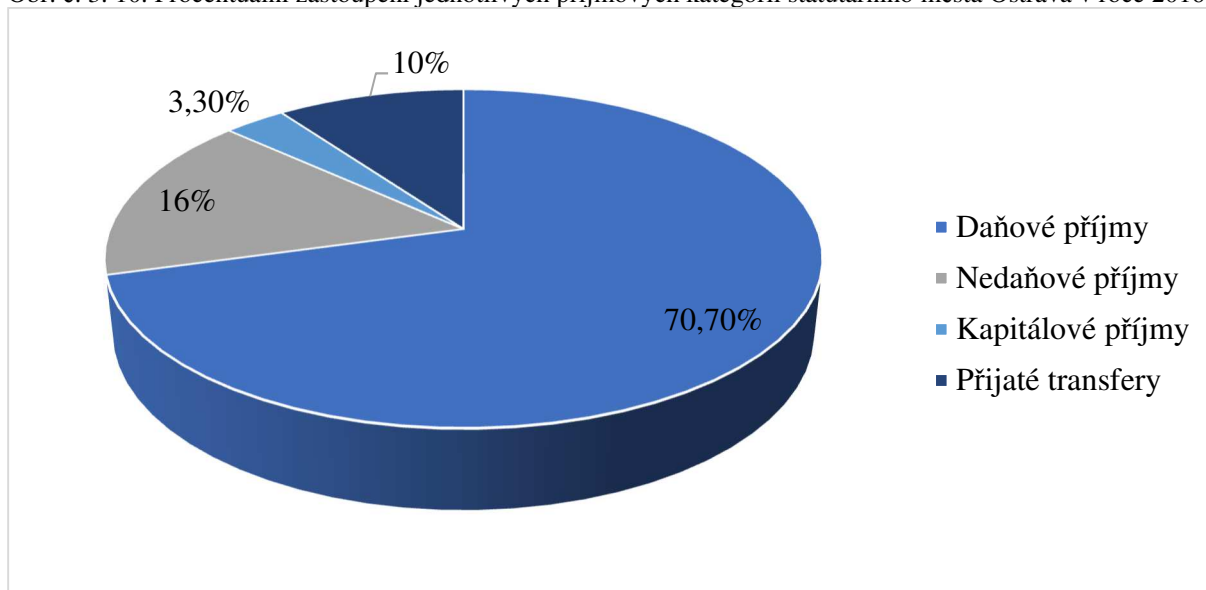
Tab. 3. 7. Příjmy a výdaje statutárního města Ostrava a městských obvodů v roce 2016, (v tisících Kč)

Druh příjmů/výdajů	Statutární město Ostrava	Městské obvody
Daňové příjmy	7 053 173	326 832
Nedaňové příjmy	1 600 130	933 019
Kapitálové příjmy	331 312	21 856
Přijaté transfery	996 802	1 558 467
Příjmy celkem	9 981 417	2 840 174
Běžné výdaje	6 894 469	2 240 908
Kapitálové výdaje	1 433 463	322 600
Výdaje celkem	8 327 932	2 563 508
Saldo	653 485	276 666

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Ostrava za rok 2016. Vlastní zpracování.

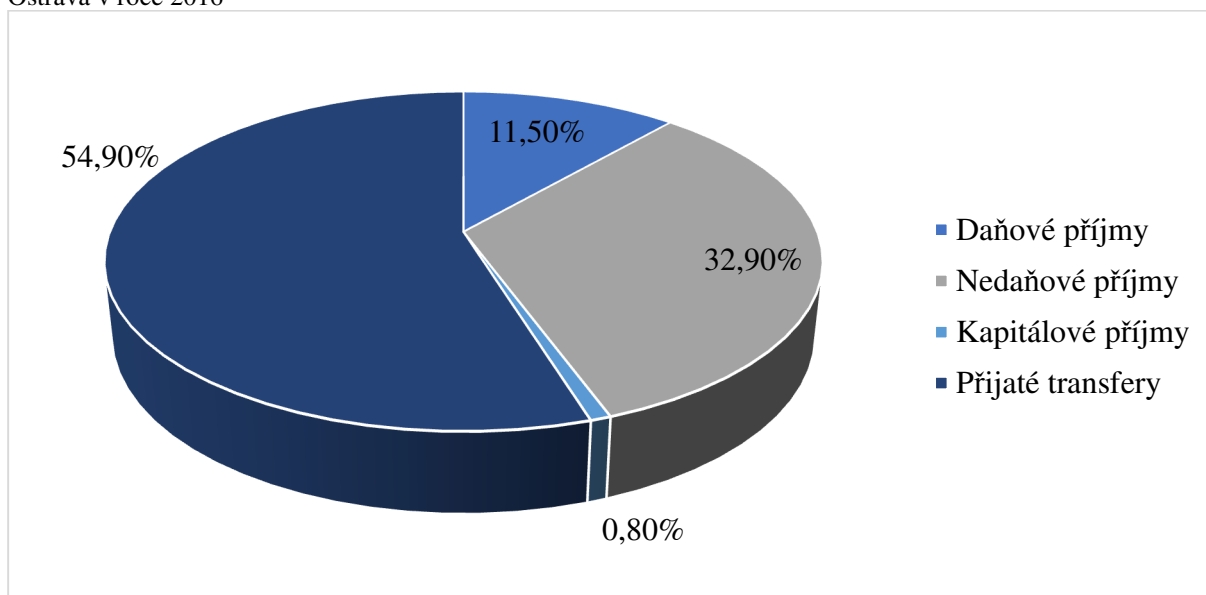
Podíl jednotlivých příjmových kategorií se u SMOV a MO liší. Daňové příjmy se podílejí na příjmech města 70,7 %, na příjmech MO pouze 13 %. Zhruba 71 % celkových daňových příjmů MO tvoří výnos daně z nemovitosti. Nedaňové příjmy představují 16 % celkových příjmů města a 39 % příjmů MO. U nedaňových příjmů je největší položkou příjem z pronájmu majetku, který představuje 67 % nedaňových příjmů MO. Kapitálové příjmy jsou příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku. Dle statutu města je polovina příjmů z prodeje nemovitých věcí MO odváděna do rozpočtu města Ostravy. Kapitálové příjmy tvoří pouze 3,3 % příjmů rozpočtu města a necelé 1 % rozpočtů MO. Kategorie Přijaté transfery tvoří největší příjmovou položku rozpočtů MO, na celkové rozpočtu MO se podílejí 47 %, na celkových příjmech města se podílejí pouze 10 %. V obr. č. 3. 9. a 3. 10. je zachyceno procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií na celkových příjmech.

Obr. č. 3. 10. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Ostrava v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Ostrava za rok 2016. Vlastní zpracování.

Obr. č. 3. 11. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií městských obvodů statutárního města Ostrava v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Ostrava za rok 2016. Vlastní zpracování.

3. 7 Statutární město Brno

Statutární město Brno (dále jen SMB) je počtem obyvatel i rozlohou druhým největším městem v ČR. Zároveň je největším územně členěným městem v České republice. Ze všech územně členěných statutárních měst má Brno nejvíce městských částí. Území města se člení na 29 městských částí, které jsou organizačními jednotkami města (Brno-střed, Žabovřesky, Královo Pole, Brno-sever, Židenice, Černovice, Brno-jih, Bohunice, Starý Lískovec, Nový Lískovec, Kohoutovice, Jundrov, Bystrc, Kníničky, Komín, Medlánky, Řečkovice a Mokrá Hora,

Maloměřice a Obřany, Vinohrady, Líšeň, Slatina, Tuřany, Chrlice, Bosonohy, Žebětín, Ivanovice, Jehnice, Ořešín, Útěchov). Městské části se výrazně liší, a to jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Největší městskou částí je Brno – střed, nejmenší je Útěchov. Městské části Brna je možné, dle počtu obyvatel, rozdělit do 3 velikostních skupin. Městské části s počtem obyvatel nad 20 000, kterých je 7. MČ v rozmezí 10 000 – 20 000, kterých je 6 a MČ s méně než 10 000 obyvateli, těch 16, z čehož jsou 2 MČ s méně než 1 000 obyvateli.

SMB v roce 2016 hospodařilo s příjmy ve výši 12 935 139 tis. Kč, výdaje činily 11 367 108 tis. Kč. Bylo vykázáno kladné saldo hospodaření SMB ve výši 1 568 031 tis. Kč. Daňové příjmy, rozhodující část vlastních příjmů, dosáhly v roce 2016 8 969 708 tis. Kč. Přijaté transfery, v absolutním vyjádření, dosáhly výše 2 251 986 tis. Kč. Dotace do rozpočtu města plynou v rámci souhrnného dotačního vztahu ke státnímu rozpočtu, ze státních fondů, Regionální rady regionu soudržnosti Jihovýchod, z rozpočtu kraje a taktéž ze zahraničí, respektive Evropské unie. Při pohledu na výdajovou část rozpočtu je zřejmé, že převážnou část tvoří běžné výdaje, v absolutním vyjádření 8 628 507 tis. Kč. Pokud bychom se zaměřili na oblasti, do které výdaje směřují vypadal by podíl výdajů následovně: Doprava cca 25 % celkových výdajů, Státní správa a územní samospráva 14,4 %, Bydlení, komunální služby a územní rozvoj 12,2 %, Kultura, církev a sdělovací prostředky 9,6 %, Vzdělání 6,7 %, Sociální péče a pomoc 6,3 %, Ochrana životního prostředí 5,7 %. Rozpis příjmů a výdajů SMB a součtu MČ je zaznamenán v tabulce č. 3. 8.

Městské části SMB hospodařily v roce 2016 s objemem rozpočtu 3 060 121 tis. Kč na straně příjmů a 2 894 124 tis. Kč na straně výdajů. Při důkladnějším zkoumání rozpočtu MČ je zřejmé, že MČ je přiznán velmi nízký podíl daňových příjmů města, 285 210 tis. Kč. Daňové příjmy MČ tvoří příjmy z místních a správních poplatků, konkrétně uvedeno ve statutu města. Nedaňové příjmy v celkové výši 168 889 tis. Kč tvoří zejména příjmy z pronájmu a příjmy z finančního vypořádání. Kapitálovými příjmy, které jsou tvořeny převážně příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, MČ téměř nedisponují. Nejvýznamnější příjmovou položkou jsou přijaté transfery, v roce 2016 vykázány ve výši 2 604 787 tis. Kč. Ve článku 76 statutu jsou blíže specifikovány dotace, které město postupuje MČ. Nejpodstatnější část přijatých transferu tvoří neúčelové dotace z rozpočtu města, která je poskytována dle jasných kritérií. Výdajová strana rozpočtu městských částí kopíruje, z pohledu procentuálního zastoupení běžných a kapitálových výdajů, strukturu výdajů města.

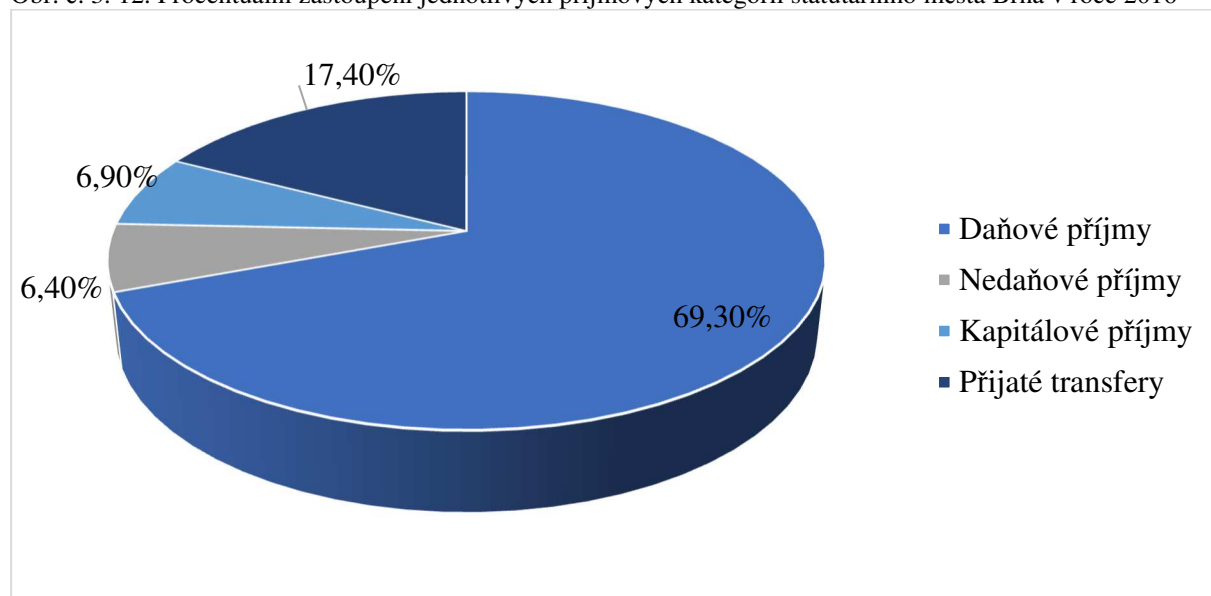
Tab. 3. 8. Příjmy a výdaje statutárního města Brno a městských částí v roce 2016, v tisících Kč

Druh příjmu/výdajů	Statutární město Brno	Městské části
Daňové příjmy	8 969 708	285 210
Nedaňové příjmy	821 505	168 889
Kapitálové příjmy	891 941	1 235
Přijaté transfery	2 251 986	2 604 787
Příjmy celkem	12 935 139	3 060 121
Běžné výdaje	8 628 507	1 872 694
Kapitálové výdaje	2 738 601	1 021 430
Výdaje celkem	11 367 108	2 894 124
Saldo	1 568 031	165 997

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Brno za rok 2016. Vlastní zpracování.

Rozhodujícími příjmy SMB jsou vlastní příjmy, respektive daňové, nedaňové a kapitálové příjmy, které tvoří více než 80 % celkových příjmů SMB viz obr. 3. 11. Z čehož největší položku představují daňové příjmy, tvoří 69,30 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy a kapitálové příjmy se na celkových příjmech podílejí rovnoměrně, 6,40 % nedaňové příjmy a 6,90 % daňové příjmy.

Obr. č. 3. 12. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií statutárního města Brna v roce 2016

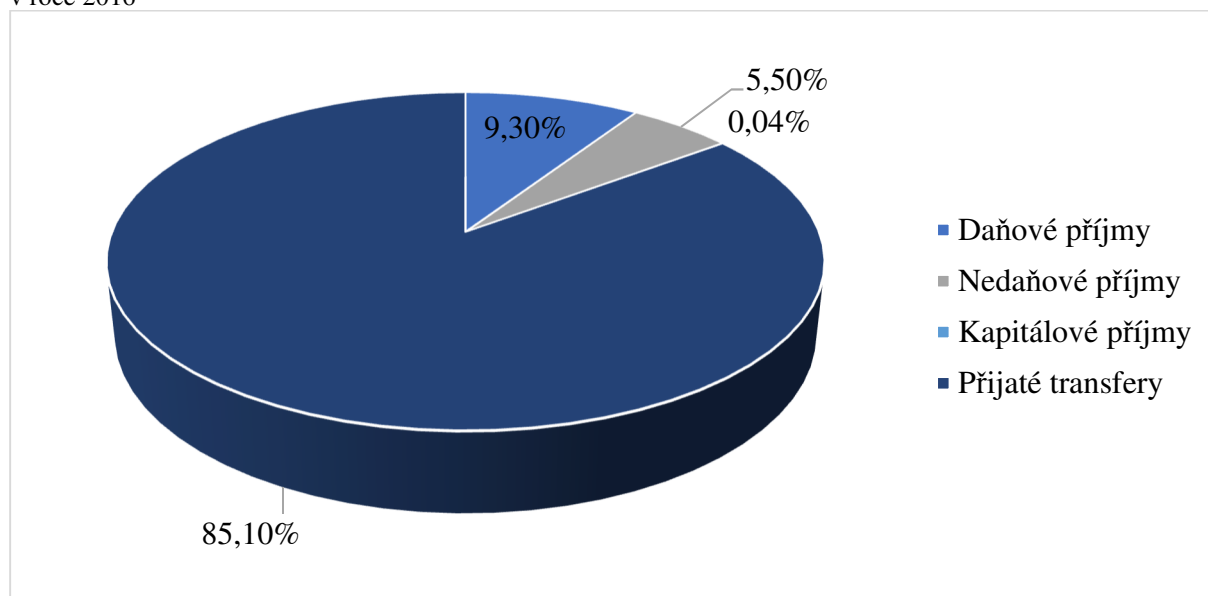

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Brno za rok 2016. Vlastní zpracování.

Obr. 3. 12. zaznamenává procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií MČ na celkových příjmech v roce 2016. Při porovnání uvedených grafů je patrné, že se procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií MČ a SMB se výrazně liší. U MČ představují daňové příjmy pouhých 9,30 % celkových příjmů, veškeré výnosy ze svěřených a sdílených daní jsou příjmem města. Hlavním zdrojem rozpočtu MČ jsou přijaté transfery, které

tvoří 85,10 % celkových příjmů. Kapitálové příjmy u MČ téměř neexistují, tvoří pouhých 0,04 % celkových příjmů.

Obr. č. 3. 13. Procentuální zastoupení jednotlivých příjmových kategorií městských částí statutárního města Brno v roce 2016

Zdroj: Závěrečný účet statutárního města Brno za rok 2016. Vlastní zpracování.

4 ZHODNOCENÍ PRAVIDEL FINANCOVÁNÍ MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ A MĚSTSKÝCH OBVODŮ STATUTÁRNÍCH MĚST

4. 1 Srovnání hospodaření územně členěných statutárních měst

Jak již bylo vymezeno v teoretické části práce, pro hospodaření statutárních měst platí stejná pravidla jako pro hospodaření ostatních obcí. Hospodaření statutárních měst se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Rozpočet statutárního města je tvořen rozpočtem města a rozpočtem MO/MČ, existují zde vztahy mezi rozpočtem města a dílčími rozpočty MO/MČ. Cílem následující části práce je srovnání rozpočtů územně členěných statutárních měst a vymezení rozdílů mezi porovnávanými městy.

U všech územně členěných statutárních měst tvoří daňové příjmy nejpodstatnější část příjmů, pohybují se okolo 70 % celkových příjmů města. Obecně nejsou daňové příjmy SM nijak účelově vázány a města s nimi mohou nakládat dle vlastního uvážení. Daňové příjmy tedy představují hlavní zdroj financování výdajů SM. Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě RUD z celostátního hrubého výnosu daní, dle zákonem vymezených kritérií, což reflektují absolutní hodnoty daňových příjmů v tab. č. 4. 1. Největší města, respektive města s největším počtem obyvatel vykazují nejvyšší hodnoty daňových příjmů. Pro věrohodnější srovnání je v tab. č. 4. 2. uveden přepočet příjmů na obyvatele, největší města (Plzeň, Ostrava, Brno) vykazují cca 24 tis. Kč/obyv. Opava, Pardubice, Ústí nad Labem a Liberec při přepočtu daňových příjmů na obyvatele vykazují okolo 15 tis. Kč/obyv.

Rozdíly ve struktuře rozdělení příjmů je možné shledat u nedaňových příjmů. U většiny územně členěných statutárních měst se nedaňové příjmy pohybují v rozmezí 10–20 % celkových příjmů města. U statutárních měst Ústí nad Labem a Brno byly nedaňové příjmy v roce 2016 pod hranicí 10 % z celkových příjmů. Nedaňové příjmy do rozpočtů statutárních měst neplynou na základě zákona, není možné zde hledat přímou závislost výše příjmů na počtu obyvatel města. Výše nedaňových příjmů se odvíjí od rozsahu vlastní činnosti města a velikosti majetku. Pro srovnání je vhodnější, než sledování absolutních čísel zachycených v tab. 4. 1., přepočet na obyvatele viz tab. č. 4. 2. Nejvyšší nedaňové příjmy na obyvatele v roce 2016 vykazaly statutární města Plzeň (5 619 Kč/obyvatel) a Ostrava (5 487 Kč/obyvatel), naopak nejnižší částku vykazalo statutární město Ústí nad Labem (938 Kč/obyvatel).

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, obvykle představují nejmenší podíl na celkových příjmech města a v rozpočtech figurují nahodile, což v roce 2016 neplatilo u statutárních měst Plzeň a Brno. Kapitálové příjmy MSPL tvořily cca 15 % celkových příjmů, v přepočtu na obyvatele to bylo 5 429 Kč/obyv. Je možné se domnívat, že Plzeň v roce 2016 inkasovala významný příjem z kapitálového majetku. Nejnižší podíl kapitálových příjmů pouhých 0,23 % celkových příjmů, v přepočtu na obyvatele 48 Kč/obyv., vykázalo v roce 2016 SMÚ.

Další kategorii příjmů tvoří přijaté transfery, které do rozpočtů statutárních měst mohou plynout ze státního rozpočtu, státních fondů, státních finančních aktiv, z rozpočtů krajů a v neposlední řadě z rozpočtu Evropské unie. Podíl přijatých transferů se v roce 2016 mezi městy značně lišil, viz obr. 4. 1. Nejvyšší zastoupení na celkových příjmech vykázala Brno, téměř 18 % celkových příjmů, v přepočtu na obyvatele ne jednalo o cca 6 tis. Kč/obyv. viz tab. č. 4. 2. Naopak nejnižší podíl, necelé 4 % celkových příjmů, tvořily přijaté transfery u statutárního města Plzeň.

Tab. 4. 1. Příjmy územně členěných statutárních měst v roce 2016, (v tisících Kč)

Statutární město	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Příjmy celkem
Opava	871 572	129 165	95 726	144 515	1 240 978
Pardubice	1 435 922	294 467	70 617	183 078	1 984 083
Ústí nad Labem	1 462 387	87 207	4 492	357 465	1 911 551
Liberec	1 612 974	270 761	31 649	231 246	2 146 630
Plzeň	4 199 479	958 266	925 851	231 298	6 314 894
Ostrava	7 053 173	1 600 130	331 312	996 802	9 981 417
Brno	8 969 708	821 505	891 941	2 251 986	12 935 139

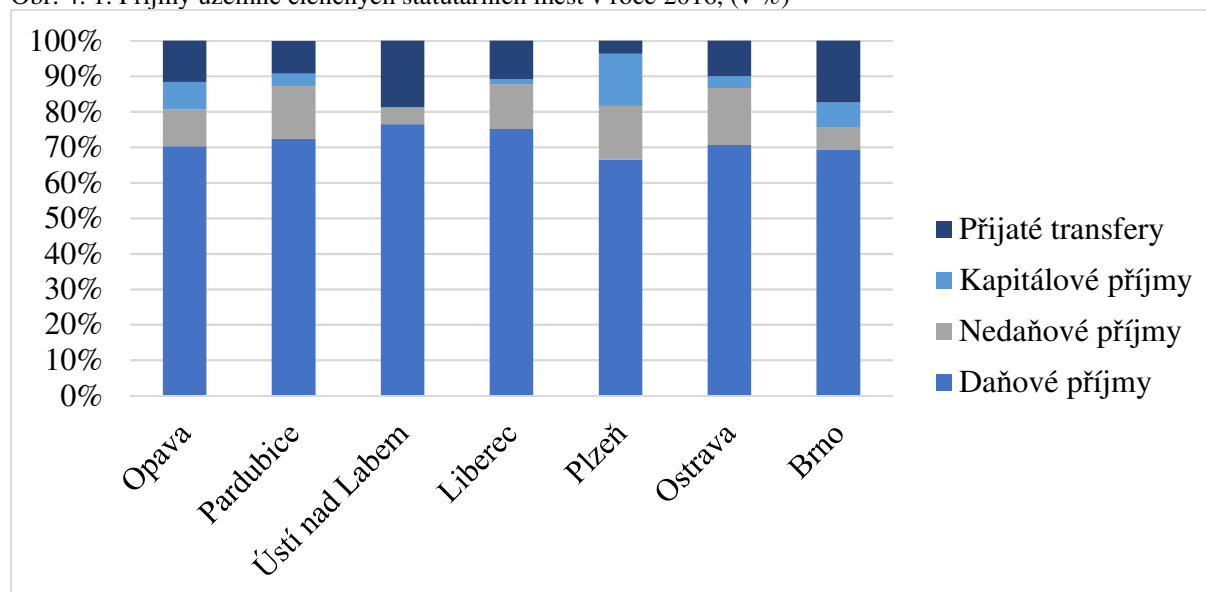
Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Tab. 4. 2. Příjmy územně členěných statutárních měst v přepočtu na obyvatele v roce 2016, (v Kč)

Statutární město	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Příjmy celkem
Opava	15 188	2 251	1 668	2 518	21 625
Pardubice	15 947	3 270	784	2 033	22 034
Ústí nad Labem	15 727	938	48	3 844	20 557
Liberec	15 531	2 607	305	2 227	20 670
Plzeň	24 623	5 619	5 429	1 356	37 027
Ostrava	24 185	5 487	1 136	3 418	34 226
Brno	23 731	2 173	2 360	5 958	34 222

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Obr. 4. 1. Příjmy územně členěných statutárních měst v roce 2016, (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečného účtu.

Výdajovou stránku rozpočtů SM tvoří běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje jsou reprezentovány výdaji, které jsou nezbytné pro chod města jako takového. Jedná se o provozní výdaje, výdaje na platy zaměstnanců, výdaje na opravy atp. Kapitálové výdaje slouží pro financování dlouhodobých zpravidla investičních potřeb. Běžné výdaje tvoří rozhodující výdajovou část rozpočtu, běžné výdaje územně členěných statutárních měst se v roce 2016 pohybovaly v rozmezí 70–90 % celkových výdajů města, viz obr. 4. 2. U statutárních měst Opava, Ústí nad Labem a Liberec tvořily běžné výdaje více než 90 % celkových výdajů. Pokud bychom se zaměřili na absolutní hodnoty, nejvyšší hodnoty vykázalo statutární město Brno a Ostrava, viz tab. 4. 3.

Tab. 4. 3. Výdaje územně členěných statutárních měst v roce 2016, (v tisících Kč)

Statutární město	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Výdaje celkem
Opava	857 268	88 530	945 798
Pardubice	1 585 915	300 447	1 886 362
Ústí nad Labem	1 458 508	74 211	1 532 719
Liberec	1 734 507	145 343	1 879 850
Plzeň	4 146 571	934 830	5 081 401
Ostrava	6 894 469	1 433 463	8 327 932
Brno	8 628 507	2 738 601	11 367 108

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Pro objektivní zhodnocení jsou celkové výdaje přepočteny na jednoho obyvatele viz tab. č. 4. 4. Stěžejní jsou především běžné výdaje vzhledem k tomu, že se jedná o výdaje, které se každoročně, v obdobné výši opakují. U největších územně členěných statutárních měst se běžné výdaje pohybují okolo 20 tis. Kč/obyv. Naproti tomu kapitálové výdaje mohou mít nahodilý

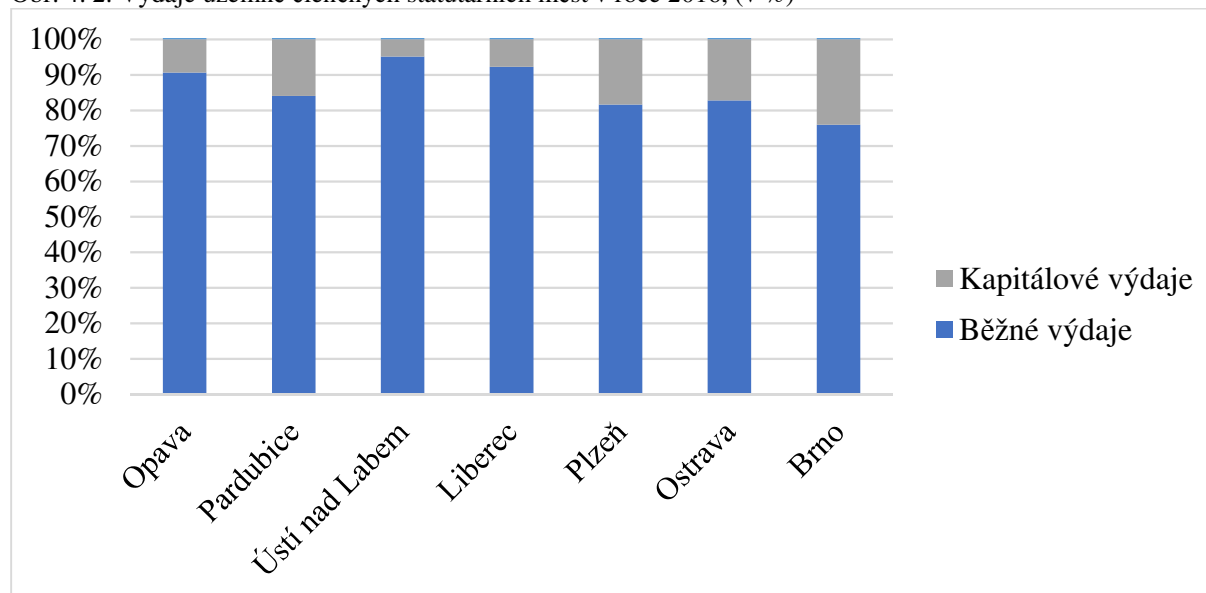
charakter. Největší SM (Plzeň, Ostrava, Brno) vykázaly nejvyšší výdaje na obyvatele, okolo 30 tis. Kč/obyv. Poměrně vysoké výdaje na obyvatele, vzhledem ke své velikosti, vykázalo v roce 2016 také SM Pardubice. Nejnížší výdaje na obyvatele vykázaly SM Opava a Ústí nad Labem, okolo 16 tis. Kč/obyv.

Tab. 4. 4. Výdaje územně členěných statutárních měst v přepočtu na obyvatele, (v Kč)

Statutární město	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Výdaje celkem
Opava	14 938	1 543	16 481
Pardubice	17 613	3 337	20 950
Ústí nad Labem	15 686	798	16 484
Liberec	16 702	1 400	18 102
Plzeň	24 313	5 481	29 794
Ostrava	23 641	4 915	28 556
Brno	22 828	7 245	30 073

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

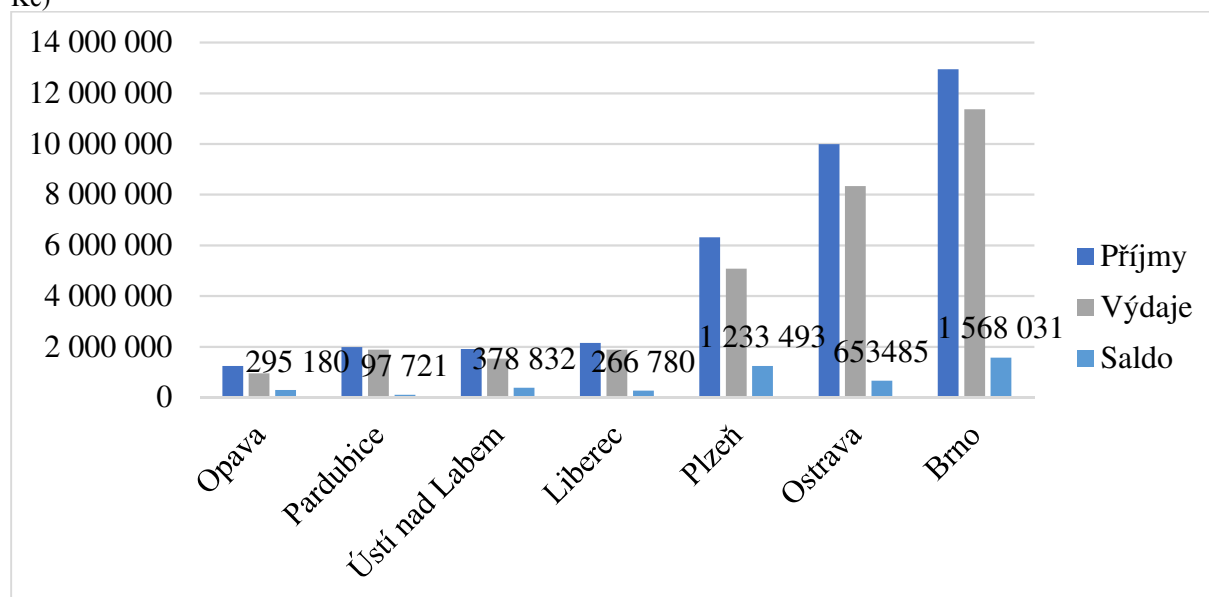
Obr. 4. 2. Výdaje územně členěných statutárních měst v roce 2016, (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Saldo rozpočtu je vyjádřením rozdílu mezi rozpočtovými příjmy a výdaji. Saldo rozpočtu vyjadřuje, zda byl rozpočet daného roku přebytkový, deficitní, případně vyrovnaný. Zdroj krytí deficitu, nebo naopak použití přebytku rozpočtu nalezneme ve třídě financování. Všechna územně členěná statutární města vykázala v roce 2016 kladné saldo hospodaření, viz tab. 4. 5. Nejvyšší přebytek hospodaření v roce 2016 vykázalo SMB v celkový výši 1 568 031 Kč, následované SMPL ve výši 1 233 493 tis. Kč. Nejnížší přebytek, ve výši 97 721 tis. Kč vykázalo SMP.

Tab. 4. 3. Celkové příjmy, celkové výdaje a saldo rozpočtů územně členěných statutárních měst v roce 2016, (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Z provedené analýzy vyplývá, že hlavním zdrojem rozpočtů jsou daňové příjmy, ve všech územně členěných SM tvoří daňové příjmy cca 70 % celkových příjmů, v přepočtu na obyvatele byly daňové příjmy roku 2016 v rozpětí 15 – 23 tis. Kč/obyv. Větší variabilitu je možné shledat ve struktuře nedaňových příjmů. Nepostradatelnou příjmovou položku též tvoří přijaté transfery, které na celkovém rozpočtu SM podílejí různou měrou. Co se týče výdajové stránky rozpočtu, rozhodující část výdajů SM tvoří běžné výdaje. Hospodaření všech územně členěných statutárních měst skončilo v roce 2016 kladným saldem rozpočtu.

4. 2 Pravidla poskytování zdrojů městským obvodům/městským částem z rozpočtu statutárních měst

Způsob financování, respektive finanční a majetkové vztahy mezi městem a MO/MČ nejsou vymezeny zvláštní legislativou, obecně se hospodaření MO/MČ řídí zákonem o obcích a zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zdroje peněžních příjmů a výdajů k činnosti MO/MČ územně členěných SM jsou upraveny ve statutu daného města.

Ve všech statutech územně členěných SM je jako příjem MO/MČ uveden příjem z vlastní hospodářské činnosti MO/MČ. Rozlišnost ve statutech je dána především v rozdělení daňových příjmů a transferu z rozpočtů měst. Ne všem MO/MČ SM jsou postoupeny daňové výnosy města. V tabulce č. 4. 8 jsou uvedeny hlavní specifické zdroje, které územně členěná statutární města postupují svým MO/MČ.

Podíl na **daňových** výnosech města je postoupen MO/MČ SM Opava, Pardubice, Liberec, Plzeň, Ostrava. SM Ústí nad Labem a Brno nenáleží podíl na žádné ze sdílených daní, daňové příjmy tvoří pouze místní a správní poplatky. Podíl na postoupených daňových výnosech se liší dle rozhodnutí zastupitelstva jednotlivých statutárních měst a je dán statutem města. V případě, že se zastupitelstvo města rozhodne MO/MČ postoupit podíl na daňových výnosech, není podmínkou, že se musí jednat o podíl na všech daních.

Výpočet podílů a kritéria rozdělení daňových příjmů pro MČ SMO je uveden v příloze č. 3 Statutu SMO, viz příloha diplomové práce č. 2. Dle zmíněné přílohy stanovení podílu ze sdílených daní pro MČ SMO na aktuální rok vychází ze skutečně obdrženého výnosu daní SM v roce mínus dva roky od roku, na který se rozpočet připravuje a procentuálním podílem obyvatel MČ k celkovému počtu obyvatel SM. Součástí přílohy jsou též konkrétní vzorce pro výpočet podílů.

SM Pardubice, SM Liberec a SM Plzeň postupuje svým MO podíl ze všech sdílených daní. Podíl na daňových příjmech SMP je dán stanoveným procentem pro každý MO. Procento se stanovuje ve výši odpovídající násobku počtu obyvatel a koeficientu, který je různý pro každý MO a je uveden ve statutu města, konkrétně v příloze č. 3. Složení příjmů MO – Vratislavice nad Nisou je uvedeno v Hlavě XI statutu SML. Výpočet podílu na daňových výnosech, který je dán zákonem o RUD, vyjma výnosu z daně z nemovitostí nacházející se na území obvodu, je násoben koeficientem 0,75. Rozložení příjmů MO SMPL je vymezeno ve 4. části, ve čl. 28 statutu města. SMPL postupuje svým MO podíl na příjmech ze všech daní, vyjma daně z příjmu PO, kdy je poplatníkem město. Podíl stanovuje každoročně zastupitelstvo města.

Rozpočtové příjmy MO SMOV jsou vymezeny ve článku 10, odst. 19 statutu statutárního města Ostrava. Ze svých daňových příjmů SMOV postupuje MO pouze 100 % výnos daně z nemovitosti nacházející se na území daného obvodu.

Do všech rozpočtů MO/MČ plynou v různé míře **dotace**. Dotace mohou pocházet ze státního rozpočtu, státních fondů, rozpočtů krajů, z rozpočtů, fondů Evropské unie atp. Charakter dotací může být účelový nebo neúčelový. Typy dotací a kritéria přidělení dotací jsou vymezeny ve statutu daného SM. O přidělení dotace MO/MČ rozhoduje zastupitelstvo města.

U rozdělení příjmů MO SMP se setkáváme se zvláštností rozpočtového vztahu. MO poskytují dotaci do rozpočtu města z výběru místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Do rozpočtu města plyne 94 % z předpisu zmíněného poplatku formou podílu na dani z přidané hodnoty.

U SMOV do rozpočtů MO plynou z rozpočtu města účelové, neúčelové a investiční dotace. Neúčelové dotace jsou rozdělovány dle kritérií počtu obyvatel, rozlohy MO, rozlohy komunikací.

Příjmy SMB jsou v největší míře zastoupeny právě dotacemi, které jsou částečně specifikovány ve statutu města. Účelové dotace z rozpočtu města jsou poskytovány na pečovatelskou službu, odlehčovací služby a centra denních služeb, pro jednotky sborů dobrovolných hasičů, pro MČ Brno – střed na vedení zvláštní matriky, na zajištění činnosti souvisejících s výkonem práv a povinností k veřejně přístupným účelovým komunikacím a dopravním plochám v majetku města a na zajištění správy a údržby kontejnerových stání. Město MČ poskytuje též dotace neúčelového charakteru, dle vlastních kritérií.

Neúčelové dotace z rozpočtu města mezi MČ plynou dle:

- počtu obyvatel MČ,
- počtu žáků základních škol a dětí mateřských škol MČ,
- velikosti ploch veřejné zeleně ve správě MČ,
- délky silnic, místních komunikací a veřejně přístupných účelových komunikací v majetku města, na jejichž vozovkách a chodnících zabezpečují MČ čištění,
- výměry MČ

Dalším specifickým typem dotace MČ SMB je dotace z rozpočtu města poskytovaná MČ v souvislosti s plněním významných funkcí celoměstského významu.

Ve Statutu SMÚ je uvedeno, že transfery z rozpočtu města jsou řešeny vždy při tvorbě rozpočtu města, případně jeho změn na příslušný kalendářní rok. Kritéria přidělování dotací tedy nejsou součástí Statutu.

Tab. 4. 5. Hlavní zdroje rozpočtů MO/MČ

Opava	podíl na daňových příjmech SM vyjma výnosu daně z nemovitostí a daně z příjmů právnických osob placená obcí; dotace
Pardubice	podíl na daňových příjmech SM – podíl na výnosu daně z nemovitých věcí, daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je město – dle stanoveného % pro každý rok; transfery – na výdaje v oblasti životního prostředí, v oblasti dopravy
Ústí nad Labem	dotace (účelové, neúčelové, investiční) z rozpočtu města, státního rozpočtu a státních fondů
Liberec	podíl na daňových příjmech SM daných RUD; dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, dotace z rozpočtu kraje
Plzeň	podíl na daňových příjmech SM – vyjma daně z příjmu právnických osob, kdy je poplatníkem město; dotace ze státního rozpočtu, z fondů Evropské unie, z Národního fondu, popřípadě z jiných zdrojů ze zahraničí, ze státních fondů a rozpočtů kraje,
Ostrava	výnos daně z nemovitosti; transfery z rozpočtu města (neúčelové, účelové a investiční), dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, státních fondů, z fondů EU, z fondů kraje a dalších fondů národních a nadnárodních
Brno	dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu města – dle vlastních kritérií, z jiných veřejných rozpočtů,

Zdroj: Vlastní zpracování na základě statutů územně členěných statutárních měst.

Z pohledu specifikace výdajů se úprava ve statutech územně členěných statutárních měst téměř neliší. Ve všech statutech jsou výdaje vymezeny obecně. Výdaje všech MO/MČ tvoří výdaje na vlastní činnost v samostatné působnosti MO/MČ, výdaje spojené s výkonem státní správy, výdaje na úhradu závazků vyplývajících ze smluvních vztahů, splátky úvěrů, úhrady úroků z půjček atp.

4. 3 Struktura zdrojů hospodaření městských obvodů/městských částí územně členěných statutárních měst

MO/MČ hospodaří na základě vlastních rozpočtů. Základním zdrojem příjmů jsou prostředky, které MO/MČ poskytuje SM, a to buďto jako podíl na vybraných daňových příjmech, v tom případě se jedná o daňové příjmy. Nebo formou dotace, které v rozpočtech MO/MČ figurují v kategorii přijaté transfery. Pro účely zhodnocení hospodaření MO/MČ a srovnání bylo u specificky územně členěných SM, respektive neúplně členěných SM, tedy SM Liberec a SM Opava, provedena simulace. Výsledky jsou přepočteny, tak aby odrážely situaci, kdy MO pokrývají celé území města. Je zřejmé, že rozložení jednotlivých příjmových kategorií se u statutárních měst jako celku a MO/MČ značně liší.

Z provedené analýzy je zřejmé, že způsob financování MO/MČ se liší v závislosti na tom, zda město svým MO/MČ přenechává podíl na daňových příjmech nebo prostředky do rozpočtů MO/MČ plynou formou transferu z rozpočtu města.

SMP a SML se strukturou financování MO/MČ značně liší od ostatních územně členěných statutárních měst, nejzásadnějším typem příjmů MO těchto SM jsou právě daňové příjmy. V obou zmíněných SM daňové příjmy v roce 2016 tvořily více než 90 % celkových rozpočtových příjmů. Pokud bychom se zaměřili na podíl daňových příjmů MO na daňových příjmech města, jedná se o 16 % v případě SMP a v SML 5,9 %. Jde o odraz skutečnosti, kdy města postupují svým MO podíl na všech sdílených daních.

Přijaté transfery tvoří nejzásadnější typ příjmů u SM Ústí nad Labem, Ostrava a Brno. Podíl dotací na celkových příjmech rozpočtů MO SMÚ, vykázaný v roce 2016, byl 95 %. U SMO a SMB z analýzy vyplynulo, že přijaté transfery MO jsou větší než 100 % transferů města jako celku, jedná se o otázku konsolidace rozpočtů.

Z uvedených dat je zřejmé, že v rozpočtech MO/MČ téměř nefigurují kapitálové příjmy a výdaje. Tento fakt je dán tím, že MO/MČ nemohou nabývat vlastní majetek. Nemovitosti, respektive dlouhodobý majetek zůstává majetkem statutárního města. Zastupitelstvo města však může rozhodnout o svěření dlouhodobého majetku do péče MO/MČ.

Tab. 4. 6. Struktura příjmů městských obvodů/městských částí v roce 2016, (v tisících Kč)

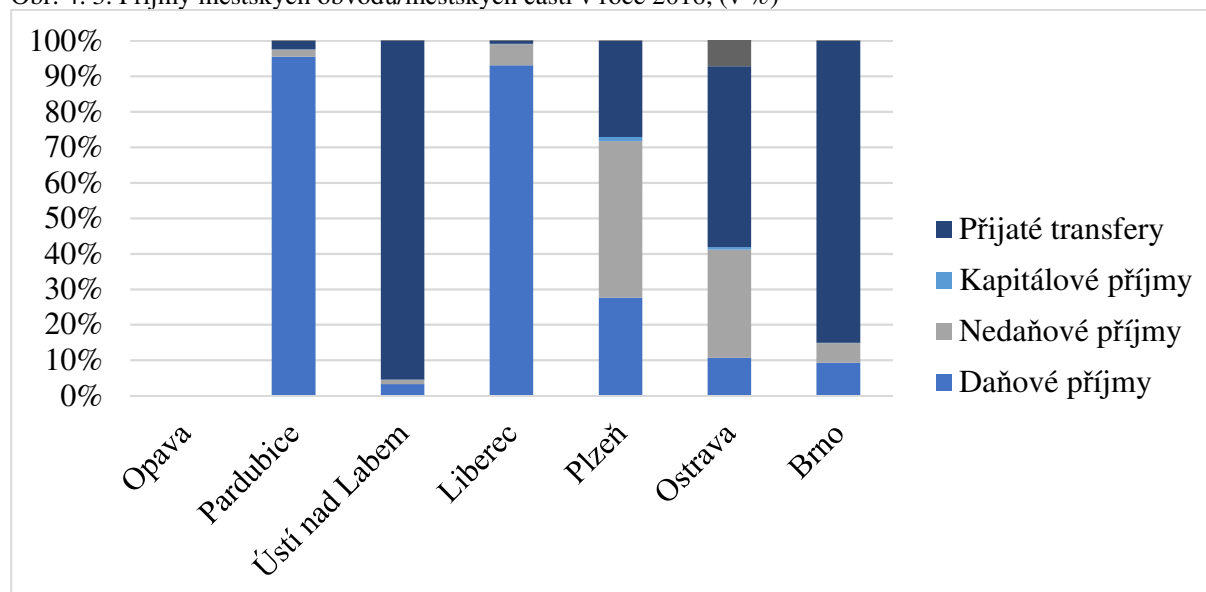
Statutární město	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Přijaté transfery	Příjmy celkem
Opava	N	N	N	N	N
Pardubice	235 769	5 181	40	5 888	246 878
Ústí nad Labem	6 420	2 297	149	185 425	194 291
Liberec	7 487	477	4	72	8 040
Plzeň	29 848	47 627	1 334	29 257	108 066
Ostrava	326 832	933 019	21 856	1 558 467	2 840 174
Brno	285 210	168 889	1 235	2 604 787	3 060 121

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

¹N=hodnoty nezjištěny

¹ Závěrečný účet statutárního města Opava za rok 2016 neobsahuje rozpočty městských částí, závěrečné účty městských částí nejsou dostupné, tudíž nejsou použity vyčerpávající údaje.

Obr. 4. 3. Příjmy městských obvodů/městských částí v roce 2016, (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Velikost výdajů MO/MČ ovlivňuje celé řada faktorů, odvíjí se od rozsahu poskytovaných služeb, počtu obyvatel a potažmo demografické struktury, velikosti jednotlivých MO/MČ atp. Struktura výdajů MO/MČ územně členěných SM v podstatě kopíruje, z hlediska zastoupení běžných a kapitálových výdajů, strukturu výdajů SM jako celku. Běžné výdaje představují rozhodující výdajovou část rozpočtů, v roce 2016 se na celkových výdajích MO/MČ podílely v rozmezí 60–90 % viz obr. 4. 3. U MO SMÚ tvořily běžný výdaje více než 90 % celkových výdajů. Při porovnání příjmů a výdajů SMPL a SML je patrné, že MO zmíněných SM v roce 2016 hospodařily s větším objemem prostředků, než tvořily příjmy daného roku. Příjmy SMPL byly vykázány ve výši 108 066 tis. Kč, příjmy SML ve výši 8 040 tis. Kč, výdaje SMPL činily 568 228 tis. Kč a výdaje SML 8 833 tis. Kč. Z uvedeného vyplývá, že do hospodaření vstoupily nevyužité zdroje z minulých let.

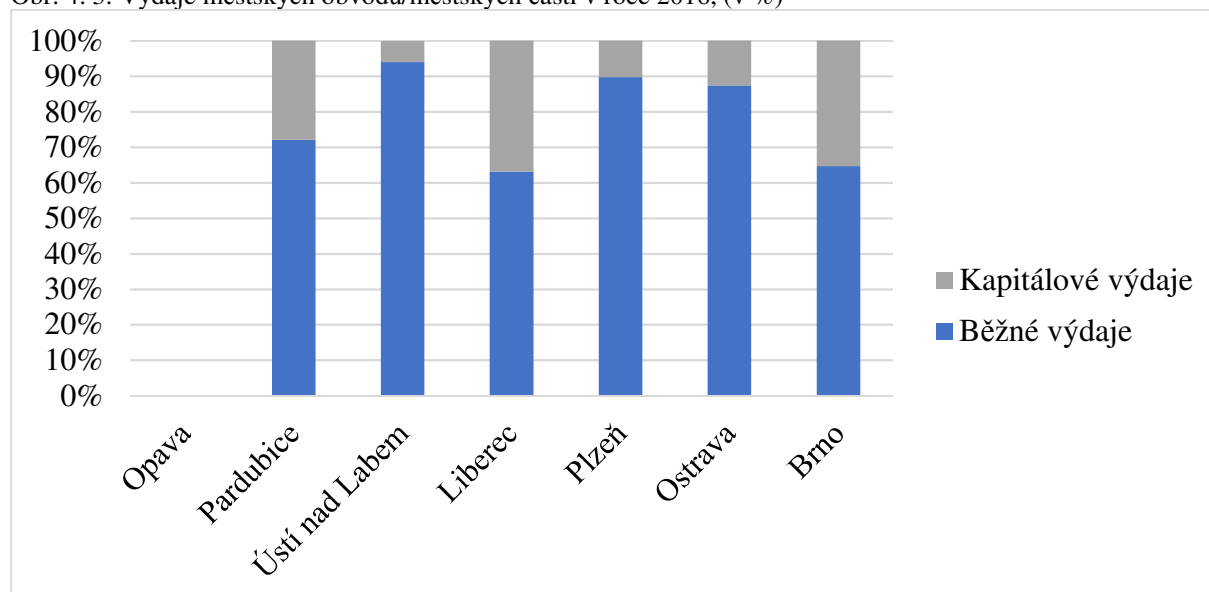
Tab. 4. 7. Struktura výdajů městských obvodů/městských částí v roce 2016, (v tis. Kč)

Statutární město	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Výdaje celkem
Opava	N	N	4 412
Pardubice	165 291	64 182	229 473
Ústí nad Labem	176 399	11 328	187 727
Liberec	5 580	3 254	8 833
Plzeň	509 889	58 339	568 228
Ostrava	2 240 908	322 600	2 563 508
Brno	1 872 694	1 021 430	2 894 124

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

N=hodnoty nezjištěny

Obr. 4. 3. Výdaje městských obvodů/městských částí v roce 2016, (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

Jak již bylo zmíněno zdroje rozpočtů MO/MČ jsou vymezeny statutem daného města, rovněž mají SM povinnost zabezpečit MO/MČ finanční zdroje pro výkon přenesené působnosti MO/MČ. Ne všechny zdroje rozpočtu SM však automaticky plynou do rozpočtů MO/MČ. V tab. č. 4. 7. je zaznamenán přepočet celkových výdajů MO/MČ na celkových výdajích SM. Největší podíl výdajů MO/MČ na celkových výdajích SM v roce 2016 vykázaly SM Ostrava a SM Brno. Podíl výdajů MO SMO byl ve výši 30,78 % a v případě MO SMB 25,46 %.

Tab. 4. 8. Podíl výdajů SM na výdajích městských obvodů/městských částí, (v %)

Statutární město	Opava	Pardubice	Ústí nad Labem	Liberec	Plzeň	Ostrava	Brno
%	3,56	12,16	12,25	6,02	11,18	30,78	25,46

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

4. 4 Vlastní příjmy rozpočtů městských obvodů/městských částí

Obecně u většiny územních samosprávných celků nejsou vlastní příjmy dostačující pro pokrytí potřebných výdajů, obdobně to platí také u SM a jejich MO/MČ. Při abstrahování od příjmů, které SM postupují svým MO/MČ formou dotací a následném zaměření se na vlastní příjmy MO/MČ, které jsou tvořeny daňovými, nedaňovými a kapitálovými příjmy, je zřejmé že pouze u 3 MO/MČ SM tvoří vlastní příjmy nadpoloviční většinu celkových příjmů. U MO SM Pardubice a Liberec tvoří vlastní příjmy více než 90 % celkových příjmů, což reflektujete skutečnost, kdy SM přenechávají svým MO podíl ze všech sdílených daní. U MO/MČ SMÚ a SMB tvoří vlastní příjmy zanedbatelný podíl celkových příjmů, u MO SMÚ tvoří vlastní příjmy

pouhých 4,5 % celkových příjmů, u MČ SMB 14,84 %, z čehož vyplývá závislost MO/MČ na dotacích. Podíl vlastní příjmů na celkových příjmech rozpočtů MO/MČ zaznamenává tab. č. 4. 9.

Tab. 4. 9. Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech městských obvodů/městských částí, (v %)

Statutární město	Opava	Pardubice	Ústí nad Labem	Liberec	Plzeň	Ostrava	Brno
%	N	97,6	4,5	99,1	72,8	45,2	14,84

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů ze závěrečných účtů.

N-hodnoty nezjištěny

Vlastní zdroje rozpočtů tvoří daňové, nedaňové a kapitálové příjmy. **Daňové příjmy** jsou potom tvořeny podílem na celostátním, hrubém výnosu daní a poplatky. Zákon o místních poplatcích rozeznává 8 typů místních poplatků, které obce mohou vybírat. Poplatky MO/MČ SM vybírají na základě obecně závazné vyhlášky, v níž jsou upraveny specifika výběru poplatků. Typy poplatků, které mohou MO/MČ vybírat jsou vymezeny statutem SM. SMÚ a SMB svým MO/MČ neposkytuje podíl na žádné ze sdílených daní, mezi daňové příjmy se řadí pouze místní a správní poplatky. Do rozpočtů MO/MČ zmíněných SM však plynou výnosy ze všech místních poplatků, s výjimkou poplatku za TKO a v případě MČ SMB navíc s výjimkou poplatku za povolení k vjezdu motorových vozidel. Všechny MO/MČ SM vykazují příjem z vlastní hospodářské činnosti, jedná se o příjmy z poskytování služeb, pronájmů atp., takovéto příjmy jsou vykazovány v třídě nedaňové příjmy.

Mezi **kapitálové příjmy** patří příjmy, které MO/MČ plynou z hospodaření se svěřeným majetkem, mnohdy tento typ příjmů bývá rozdělen mezi město a příslušný MO/MČ. U SMÚ připadá 20 % příjmu z prodeje svěřeného majetku příslušnému MO a 80 % připadá městu. Dle statutu SMOV je polovina příjmů z prodeje nemovitých věcí MO odváděna do rozpočtu města. Při prodeji nemovitého majetku SMB náleží podíl ve výši 20 % MČ. Při prodeji svěřeného majetku připadá 50 % příjmů příslušné MČ a 50 % městu. Vlastní zdroje rozpočtů MO/MČ jsou uvedeny v tab. č. 4. 10.

Tab. 4. 10. Vlastní zdroje rozpočtů MO/MČ

Opava	podíl na daňových příjmech, příjmy z prodeje movitého majetku, nájemné + příjmy za služby spojené s nájmem svěřeného majetku, poplatek ze psů
Pardubice	podíl na daňových příjmech, příjmy nájmu z pozemků a umístění reklamních zařízení, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze psů, poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města, TKO, poplatky z řízených skládek umístěných na území obvodu, správní poplatky za úkony provedené obvodem, pokuty uložené obvodem
Ústí nad Labem	příjmy z hospodaření se svěřeným majetkem, příjmy z prodeje svěřeného majetku, správní poplatky, pokuty a odvody v pravomoci MO, místní poplatky mimo poplatek TKO
Liberec	podíl na daňových výnosech daných RUD, příjmy z vlastní správní činnosti, poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity, poplatky za znečišťování ovzduší, příjmy z vybraných pokut
Plzeň	podíl na daňových příjmech města, příjmy ze svěřeného majetku, příjmy z vlastní správní činnosti, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek ze psů
Ostrava	výnos daně z nemovitosti, příjmy z vybraných pokut, příjmy z vlastní správní činnosti a z výkonu státní správy, výnosy z místních poplatků s výjimkou TKO a z ubytovací kapacity, poplatky z ukládání odpadu na skládkách na území MO
Brno	příjmy z místních poplatků, s výjimkou poplatků za povolení k vjezdu motorových vozidel a poplatku TKO, příjmy z poplatků za vypouštění škodlivých látek do ovzduší, příjmy ze správních poplatků, v případě že MČ vykonává státní správu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě statutů územně členěných statutárních měst.

Z analýzy vlastních zdrojů rozpočtů MO/MČ vyplynulo, že pouze u 3 SM (Pardubice, Liberec, Brno) tvoří vlastní zdroje převážnou část rozpočtu. To, jak velkou část rozpočtu tvoří právě vlastní zdroje odráží způsob financování MO/MČ. Existuje přímá úměra vlastních zdrojů a podílu na daňových příjmech města. Mimo vlastní zdroje rozpočtů všechny MO/MČ územně členěných statutárních měst získávají zdroje formou dotací viz tab. č. 4. 5, v podkapitole 4. 2. U MO/MČ, které jsou financovány prostřednictvím dotací je podíl vlastních příjmů minimální.

5 ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala hospodařením a následným hodnocením pravidel hospodaření územně členěných statutárních měst.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení pravidel financování a identifikace vztahů mezi městskými obvody/městskými částmi a statutárním městem.

V teoretické části práci došlo k vymezení územní samosprávy v České republice a identifikaci statutárních měst. Pozornost byla věnována historii statutárních měst, významu statutů, působnosti orgánů statutárních měst a potažmo orgánů městských obvodů/městských částí územně členěných statutárních měst. Významná část byla věnována hospodaření obcí a statutárních měst, kdy byly popsány funkce rozpočtů, rozpočtový proces a v neposlední řadě byly klasifikovány příjmy a výdaje rozpočtů. Praktická část práce byla zaměřena na analýzu hospodaření územně členěných statutárních měst a následné zhodnocení pravidel financování městských částí a městských obvodů statutárních měst. Analýza byla provedena pomocí údajů ze závěrečných účtů územně členěných statutárních měst za rok 2016. Analýza hospodaření spočívala v rozboru příjmů a výdajů rozpočtů územně členěných statutárních měst a součtu městských obvodů/městských částí, dle druhového hlediska třídění rozpočtové skladby.

Hospodaření všech územně členěných statutárních měst skončilo v roce 2016 kladným saldem rozpočtu. Z hlediska rozpočtu statutárních měst jsou hlavní složkou příjmů daňové příjmy, které tvoří cca 70 % celkových příjmů. Zastoupení ostatních příjmových kategorií v rozpočtech statutárních měst je nesourodější. Struktura rozpočtů městských obvodů/městských částí je variabilnější než v případě rozložení příjmů statutárních měst. Ze zjištěných výsledků vyplynulo, že městské obvody statutárních měst Pardubice a Liberec se strukturou financování značně liší od městských obvodů/městských částí ostatních územně členěných statutárních měst. Nejzásadnějším typem příjmů městských obvodů zmíněných statutárních měst jsou právě daňové příjmy, které v roce 2016 tvořily více než 90 % celkových příjmů. U ostatních městských obvodů/městských částí statutárních měst jsou výraznějším příjmem transfery. Z analýzy vlastních zdrojů rozpočtů městských obvodů/městských částí vyplynulo, že pouze u třech městských obvodů/městských částí statutárních měst (Pardubice, Liberec a Brno) tvoří vlastní zdroje převážnou část rozpočtů. To, jak velkou část rozpočtu tvoří právě vlastní zdroje odráží způsob financování městských obvodů/městských částí. Rozložení

výdajů statutárních měst a potažmo jejich městských obvodů/městských částí je obdobné, hlavní složkou výdajů jsou běžné výdaje. Kapitálové výdaje v rozpočtech statutárních měst a jejich organizačních jednotek figurují v omezené míře. Pro věrohodnější srovnání byly absolutní hodnoty rozpočtů přepočteny na jednoho obyvatele. Pro účely zhodnocení hospodaření městských obvodů/městských částí a srovnání v kapitole 4. 3 byla u neúplně územně členěných statutárních měst provedena simulace. Výsledky byly přepočteny, tak aby odrážely situaci, kdy městské obvody pokrývají celé území města. Pravidla poskytování zdrojů městským obvodům/městským částem z rozpočtu statutárních měst jsou dány statutem města, ve kterém jsou uvedeny zdroje peněžních příjmů a výdajů rozpočtů. Při porovnání statutů jednotlivých statutárních měst bylo zjištěno, že rozlišnost je dána především tím, zda město svým městským obvodům/městským částem postupuje zdroje prostřednictvím podílu na daňových příjmech, nebo formou dotace. Z provedené analýzy vyplynulo, že u územně členěných statutárních měst bývají uplatňovány dva výchozí způsoby financování městských obvodů/městských částí. Buďto město svým městským obvodům/městským částem postupuje podíl na vybraných daňových příjmech nebo prostředky pro městské obvody/městské části poskytují formou dotací. Nositelem rozhodnutí o zvoleného modelu financování je zastupitelstvo statutárního města. V případě, že jsou hlavním zdrojem financování právě daňové příjmy může nastat problém zapříčiněný kolísáním, respektive změnou rozpočtového určení daní.

Zjištění vazeb mezi městskými obvody/městskými částmi a statutárními městy je poměrně obtížné, tato problematika se nesleduje oficiálně, navíc struktura závěrečných účtů statutárních měst se liší z hlediska celistvosti a úplnosti informací. Závěrečný účet statutárního města Opava za rok 2016 neobsahuje rozpočty městských částí, závěrečné účty městských částí nejsou dostupné, tudíž rozdělení příjmů a výdajů městských částí nebylo detailně uvedeno.

Z uvedených zjištění vyplývá, že hypotéza vyřčena v úvodu práce byla potvrzena. U většiny rozpočtů územně členěných statutárních měst jsou hlavním zdrojem financování daňové příjmy nebo dotace.

Sezam použité literatury

a) Odborná literatura

EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. Praha: Libri, 2004. 407 s. ISBN 80-7277-289-9.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

ROSEN, Harvey S. and Ted GAYER. *Public finance*. 9th ed. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010. ISBN 978-0-07-126788-5.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Wolters Kluwer, 2016. 180 s. ISBN 978-80-7478-967-0.

b) Elektronické dokumenty a ostatní

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *CZSO: Malý lexikon obcí – 2016* [online]. Ostrava [25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2016>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. MFCR: *Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016* [online]. Ostrava [25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2016/schema-rozdeleni-rozpocetoveho-urceni-dan-23647>

REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. RIS: *Veřejná správa* [online]. Ostrava [25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/verejna-sprava/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO. Brno. *Závěrečný účet statutárního města Brna za rok 2016* [online]. Ostrava [25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/rozpocet/plneni-rozpocetu-statutarniho-mesta-brna/zaverecny-ucet-statutarniho-mesta-brna-za-rok-2016/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC. Liberec. *Závěrečný účet statutárního města Liberec za rok 2016* [online]. Liberec [25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.liberec.cz/cz/radnice/strategie-projekty/zaverecny-ucet-mesta/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. Opava. Závěrečný účet statutárního města Opavy za rok 2016 [online]. Opava [25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.opava-city.cz/cs/zaverecny-ucet-statutarniho-mesta-opavy-za-rok-2016-ucetni-zaverku-statutarniho-mesta-opavy-k>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA. Ostrava. Zpráva o výsledku hospodaření za rok 2016 [online]. Ostrava [25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odbory-magistratu/odbor-financi-a-rozpocetu/oddeleni-rozpocetove/zpravy/zprava-o-vysledku-hospodareni-2016>

STATUTÁRNÍ MĚSTO PARDUBICE. Pardubice. Závěrečný účet města Pardubice za rok 2016 [online]. Pardubice [25. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-ekonomicky/hospodareni-mesta/hospodareni-mesta-1/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO PLZEŇ. Plzeň. *Závěrečný účet města Plzeň za rok 2016* [online]. Plzeň [25. 3. 2018]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/obcan/urad/verejne-dokumenty/rozpocet/clanky/rozpocet-mesta-plzne-v-roce-2016.aspx>

STATUTÁRNÍ MĚSTO ÚSTÍ NAD LABEM. Ústí nad Labem: *Závěrečný účet hospodaření města za rok 2016* [online]. Ústí nad Labem [25. 3. 2018]. Dostupné z: http://www.usti-nad-labem.cz/files/uredni-deska/fo-sistr_20170629.pdf

c) Legislativa

Obecně závazná vyhlášky č. 7/2011, Statut statutárního města Liberec [online]. Liberec [10. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.liberec.cz/cz/mesto-samosprava/profil-statut-mesta/statut-mesta/>

Obecně závazná vyhlášky č. 20/2011, Statut statutárního města Brno [online]. Brno [10. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/statut-mesta-brna/>

Obecně závazná vyhlášky č. 4/2012, Statut statutárního města Ústí nad Labem [online]. Ústí nad Labem [10. 4. 2018]. Dostupné z: http://www.usti-nad-labem.cz/files/ozv_4-2012.pdf

Obecně závazná vyhlášky č. 14/2013, Statut statutárního města Ostrava [online]. Ostrava [10. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/pravni-predpisy/statut-mesta-ostavy/statut-mesta-ostavy>

Obecně závazná vyhlášky č. 3/2016, Statut statutárního města Opavy [online]. Opava [10. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.opava-city.cz/cs/statut>

Obecně závazná vyhlášky č. 12/2016, Statut statutárního města Pardubice [online]. Pardubice [10. 4. 2018]. Dostupné z: <http://www.pardubice.eu/urad/radnice/vyhlaskey-a-narizeni/statut-mesta/>

Obecně závazná vyhlášky č. 5/2017, Statut statutárního města Plzeň [online]. Plzeň [10. 4. 2018]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/obcan/urad/verejne-dokumenty/statut-mesta/>

Zákon č. 367 ze dne 4. září 1990 o obcích (obecní zřízení). Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-367>

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Zákon č. 313 ze dne 13. června 2002 o obcích (obecní zřízení). Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-313>

Zákon č. 234 ze dne 25. dubna 2006 o obcích (obecní zřízení). Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-234>

Zákon č. 72 ze dne 7. února 2012 o obcích (obecní zřízení). Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-72>

Seznam zkratk

MO/MČ – městský obvod/městská část

RUD – rozpočtové určení daní

SM – statutární město

SMB – statutární město BRNO

SML – statutární město Liberec

SMO – statutární město Opava

SMOV – statutární měst Ostrava

SMP – statutární město Pardubice

SMPL – statutární město Plzeň

SMÚ – statutární město Ústí nad Labem

TKO – poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3); - souhlasím s tím, že diplomová bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2018

.....
Tereza Chřibková

Seznam příloh

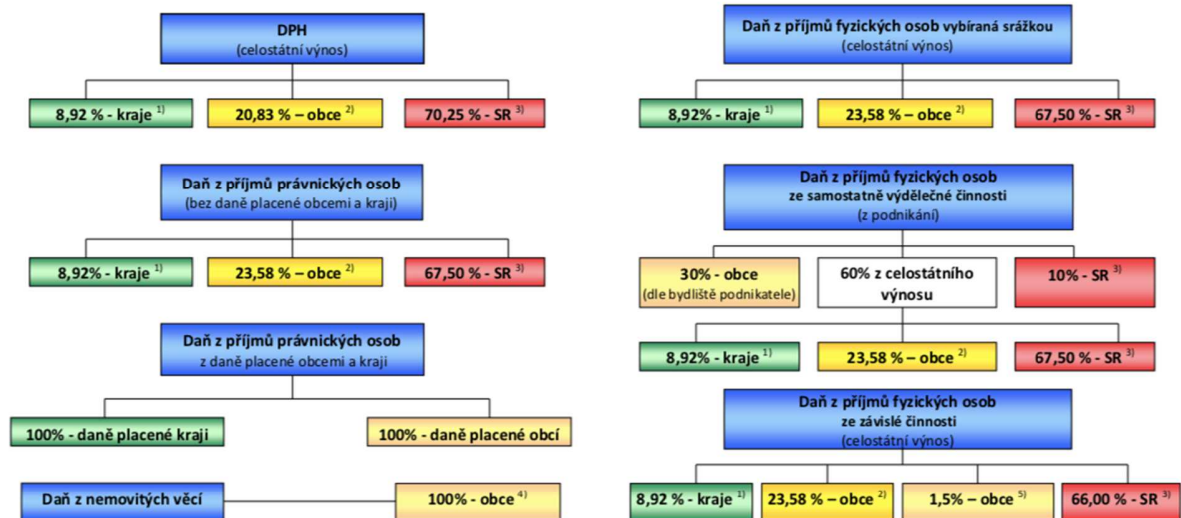
Příloha č. 1 Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016

Příloha č. 2 Zásady rozpočtového hospodaření městských částí statutárního města Opavy

Příloha č. 3 Příjmy a výdaje městských obvodů statutárního města Pardubice

Příloha č. 1 – Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v roce 2016 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, v platném znění

²⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě:

1. kritéria výměry katastrálních území obce (3 %)
2. prostého počtu obyvatel v obci (10 %)
3. násobků postupných přechodů (80 %)
4. počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %)

³⁾ Příjmy
státního
rozpočtu

⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.

⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.

Zdroj: Ministerstvo financí České republiky.

STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA

ZÁSADY ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVY

Příloha č. 3
Statutu statutárního města Opavy

Účinnost od:

1. 1. 2016

Zpracoval:

odbor finanční a rozpočtový

A. Příjmy

Příjmy městských částí (dále jen „MČ“) jsou tvořeny dvěma hlavními zdroji:

1. Podíl na daňových příjmech města
2. Vlastní příjmy.

ad 1) Podíl na daňových příjmech je stanoven tímto postupem:

- a) MČ se podílí na daňových příjmech vyjmenovaných v § 4 odst. 1. zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, vyjma písm. a) – výnos daně z nemovitostí a písm. h) – daň z příjmů právnických osob placená obcí.

- b) Výsledný rozpočet na podílech ze sdílených daní pro městské části na aktuální rok vychází ze skutečně obdrženého výnosu těchto daní dle písm. a) města celkem v roce minus dva roky od roku, na který se rozpočet připravuje a procentuálním podílem obyvatel MČ k celkovému počtu obyvatel Opavy celkem:

$$1. \text{PPOMČ} = \text{POMČ} \sum / \text{PO Opava} \sum$$

(k 31. 12. minus dva roky od roku, na který se rozpočet připravuje)

Procentuální Podíl Obyvatel Městských Částí = Počet Obyvatel Městských Částí Celkem / Počet Obyvatel Opavy Celkem

$$2. \text{PVSDMČ} = \text{PPOMČ} \times \text{SVSDMO}$$

(v roce minus dva roky od roku aktuální přípravy rozpočtu)

Podíl Výnosu Sdílených Daní Městských Částí = Procentuální Podíl Obyvatel Městské Části x Skutečné Výnosy Sdílených Daní Města Opavy

- c) Procentuální podíl pro všechny MČ z tohoto výnosu: **45%**

$$\text{RoMČ} \sum = \text{PVSDMČ} \times 0,45$$

Rozpočet Městských Částí Celkem = Podíl Výnosu Sdílených Daní Městských Částí x 0,45

- d) Podíl jednotlivých MČ je stanoven dle počtu obyvatel a přepočtu celkového podílu na 1 obyvatele MČ dle výpočtu:

$$1. \text{PRo/10MČ} = \text{RoMČ} \sum / \text{POMČ} \sum$$

Podíl Rozpočtu na 1 Obyvatele Městské Části = Rozpočet Městských Částí Celkem / Počet Obyvatel Městských Částí Celkem

$$2. \text{RoMČ} = \text{PRo/10MČ} \times \text{POMČ}$$

Rozpočet Městské Části = Podíl Rozpočtu na jednoho Obyvatele Městské Části x Počet Obyvatel Městské Části

- e) Výsledný rozpočet jednotlivých MČ je stanoven „velikostním koeficientem“ dle počtu obyvatel MČ následně (zaokrouhlen na celé tisíce Kč směrem dolů):

Počet obyvatel MČ	Velikostní koeficient MČ
0 - 340	1,55
341 - 500	1,35
501 - 1000	1,09
nad 1001	0,91

$$\text{VRoMČ} = \text{RoMČ} \times \text{VKMČ}$$

Výsledný Rozpočet Městské Části = Rozpočet Městské části x Velikostní Koeficient

ad 2) Vlastní příjmy

Vlastní příjmy MČ jsou rozpočtovány dle skutečně zrealizovaných příjmů a jsou zapojovány do upraveného rozpočtu městských částí během kalendářního roku na požádání rozpočtovými opatřeními. Tyto příjmy dle místa vzniku (jednotlivých MČ) budou MČ použity ke krytí výdajů MČ.

Jedná se zejména o tyto příjmy:

- místní poplatky – dle aktuálního znění OZV o místním poplatku ze psů
- nájemné + příjmy za služby spojené s nájmy (u nemovitého majetku svěřeného dle přílohy č. 2 Statutu)
- peněžní dary a dotace určené MČ
- ostatní nahodilé příjmy související přímo s katastrálním územím MČ
- příjmy z prodeje movitého majetku.

B. Výdaje

1. Běžné výdaje

Na základě schválení návrhu rozpočtu města pro jednotlivé MČ zastupitelstvem města provádí MČ rozpis výdajů dle platné rozpočtové skladby dle svých potřeb do jednoho měsíce po schválení aktuálního rozpočtového roku.

2. Investiční výdaje

Investiční potřeby SMO včetně MČ zajišťuje, v souladu s organizačním řádem, odbor investic. MČ ve spolupráci s tímto odborem a investiční komisí RMO připravují požadavky na investice na svém území z hlediska priorit a rozpočtového výhledu.

C. Finanční vypořádání

Podle vyúčtování hospodaření MČ za běžný rok (srovnání původního, případně upraveného rozpočtu se skutečností) bude provedeno finanční vypořádání.

V případě kladného salda (úspora výdajů, překročení příjmů) bude toto saldo po schválení ZMO k dispozici MČ v dalším kalendářním období.

V případě záporného salda (překročení výdajů) bude toto saldo odečteno z rozpočtu MČ příštího roku.

D. Fond rezerv a rozvoje (dále jen „FRR“)

Pro případ, že MČ v rámci přípravy víceletých akcí bude kumulovat finanční prostředky, může požádat odbor finanční a rozpočtový Magistrátu města Opavy na základě usnesení zastupitelstva MČ o převod těchto financí do Fondu rezerv a rozvoje, kde budou finanční prostředky uloženy pro použití v následujících letech.

Pokud bude MČ hospodařit v záporném saldu a zároveň bude mít na FRR uloženy finance z hospodaření minulých let, bude možné toto saldo vyrovnat použitím FRR.

Zdroj: Obecně závazná vyhlášky č. 3/2016, Statut statutárního města Opavy.

Příloha č. 3 - Příjmy a výdaje městských obvodů statutárního města Pardubice

Příjmy a výdaje města a městských obvodů

Příjmy a výdaje města jsou dány příslušnými zákony (např. zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů) a zákony o státním rozpočtu na jednotlivé roky.

Sestavení rozpočtu, vztah rozpočtu města a městských obvodů

1. Rozpočty města a městských obvodů (dále též „obvodů“, v jednotném čísle též „MO“) jsou na sobě nezávislé, řídí se obecně závaznými právními normami.
2. Zdroji příjmové části rozpočtu obvodů jsou:
 - a) příjmy z místních poplatků (vybíraných na území obvodů)
 - poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - poplatek ze psů,
 - poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města,
 - poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen TKO),
 - b) příjmy z dalších poplatků, pokut, plateb, nájmu z pozemků a umístění reklamních zařízení
 - poplatky z řízených skládek umístěných na území obvodu,
 - správní poplatky za úkony provedené obvodem,
 - pokuty uložené obvodem,
 - podíl na platbách městu za reklamní zařízení nacházející se v městských obvodech v poměru 70:30 ve prospěch městských obvodů,
 - podíl ze skutečně vybraného nájemného z pozemků nacházejících se na území městských obvodů ve výši 25 %, převod bude proveden z účtu města na účet městského obvodu v rámci finančního vypořádání mezi rozpočtem města Pardubic a městských obvodů za příslušný kalendářní rok. Převedení úhrad dlužných částek bude realizováno až po úhradě dlužné částky při finančním vypořádání následujícího roku,
 - c) příjmy ze sdružených prostředků podle smluv obvodu s jinými subjekty,
 - d) použití prostředků fondů
 - fondu rezerv a rozvoje,
 - sociálního fondu,
 - dalších účelových fondů zřízených obvodem,
 - e) dary,
 - f) příjmy z vlastního hospodaření
 - např. pronájem, reklama (pouze na majetku svěřeném do správy městských obvodů),
 - g) městskému obvodu náleží podíl na daňových příjmech statutárního města, a to podíl na výnosu daně z nemovitých věcí, daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob s výjimkou daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je město,

- h) každý městský obvod se na výnosu daní uvedených pod písm. g) tohoto odstavce podílí stanoveným procentem. Procento platné pro kalendářní rok se stanoví ve výši odpovídající násobku počtu obyvatel městského obvodu k 1. září předcházejícího kalendářního roku a koeficientu:
- pro MO I 0,0000004471
 - pro MO II 0,0000005243
 - pro MO III 0,0000007562
 - pro MO IV 0,0000021543
 - pro MO V 0,0000006931
 - pro MO VI 0,0000025067
 - pro MO VII 0,0000020429
 - pro MO VIII 0,0000091216
- vynásobeného 100,
- i) transfery na výdaje v oblasti životního prostředí I podíl v % pro:
- MO I 1,587312
 - MO II 1,258552
 - MO III 0,758068
 - MO IV 0,428744
 - MO V 0,990799
 - MO VI 0,175113
 - MO VII 0,450209
- z výnosu daní uvedených pod písm. g) tohoto odstavce,
- j) transfery na výdaje v oblasti dopravy I podíl v % pro:
- MO I 0,630568
 - MO II 0,373973
 - MO III 0,324838
 - MO IV 0,311189
 - MO V 0,524109
 - MO VI 0,281162
 - MO VII 0,283892
- z výnosu daní uvedených v odstavci g),
- k) ostatní transfery z rozpočtu města jsou řešeny vždy při tvorbě rozpočtu města, případně jeho změn na příslušný kalendářní rok,
- l) transfer z rozpočtu městských obvodů do rozpočtu města:
- Do rozpočtu města přísluší finanční prostředky z výběru místního poplatku za TKO, který provádějí městské obvody následovně:
- Základnou pro výpočet bylo zvoleno 94 % předpisu místního poplatku za TKO, přičemž předpis je násobkem výše poplatku (stanovené samostatnou vyhláškou na příslušný kalendářní rok) a počtu poplatníků v jednotlivých městských obvodech. Počty poplatníků budou upřesňovány každoročně k 1.9. příslušného kalendářního roku s platností pro rozpočet na následující kalendářní rok. Z této základní částky bude převedeno formou transferu z rozpočtů MO Pardubice I, MO Pardubice II, MO Pardubice III a MO Pardubice V do rozpočtu města 91 % a z rozpočtů MO Pardubice IV, MO Pardubice VI, MO Pardubice VII a MO VIII do rozpočtu města 75 %. Technicky bude tento transfer převáděn do rozpočtu města ve formě podílu na dani z přidané hodnoty ve dvou splátkách, a to ve výši 70 % vypočteného transferu do 30.6. a ve výši 30% vypočteného transferu do 30.11. příslušného kalendářního roku. Veškeré uhrazené dlužné

poplatky vč. příslušenství zůstávají příjmem městských obvodů. Ostatní transfery do rozpočtu města jsou řešeny vždy při tvorbě rozpočtu města, případně jeho změn na příslušný kalendářní rok.

m) ostatní a nahodilé příjmy.

MO VIII se na výnosech uvedených pod písm. i) a j) nepodílí s ohledem na nízké finanční částky do těchto oblastí. Financování MO VIII je pak kompletně řešeno podle písm. h), ve kterém příslušný koeficient zahrnuje i podíly na životním prostředí a dopravě.

Technicky bude podíl na daňových příjmech statutárního města podle odstavce h), transfer na výdaje v oblasti životního prostředí podle odstavce i) a transfer na výdaje v oblasti dopravy podle odstavce j) převáděn městským obvodům měsíčně ve formě podílu na dani z přidané hodnoty, a to do 8. dne následujícího kalendářního měsíce, a bude vypočítán ze skutečného výnosu daní za předcházející kalendářní měsíc uvedených v odstavci g) vynásobeného stanoveným procentem podle odstavce h), i) a j).

3. Výdajová část rozpočtu obvodů - rozdělení výdajů je v kompetenci zastupitelstva obvodu a je dáno rozsahem práv a povinností plynoucích z této vyhlášky.
4. Obvody předávají městu svůj rozpočet a měsíčně skutečné plnění. Při předávání rozpočtu, pololetního vyhodnocení hospodaření a finančního vypořádání za předchozí kalendářní rok tyto informace doplní slovním komentářem.

Zdroj: Obecně závazná vyhlášky č. 12/2016, Statut statutárního města Pardubice.